Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 1)

„Gazeta“ ese în fiă-care di

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., [illegible] şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 [illegible] cr. Cu dusulŭ în casă: Pe [illegible] anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele cât [illegible] inserţiunile suntŭ a [illegible] plăti înainte.

Nr. 2.—Anulŭ LVI. Braşovŭ, Duminecă, 3 (15) Ianuarie 18[illegible]

Nou abonamentŭ la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1893 st. v. se deschide nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	12 fl.
pe şése lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ	40 francĭ
pe şése lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	2 fl.
pe şése lunĭ	1 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ	8 francĭ
pe şése lunĭ	4 „

Abonarea se póte face mai uşorŭ prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

1893.

Braşovŭ, 2 Ianuarie v.

Intrândŭ în anulŭ celŭ nou salutămŭ cu iubire pe cetitorii noştri, bĕtrânĭ şi tinerĭ, dorindu-le:

Anŭ nou cu sănĕtate
Cu bine la tóte!

Sănĕtatea e dela Dumnedeu, şi omulŭ, décă e cu minte, sĕ şi-o păstreze cu îngrijire, ca darulŭ celŭ mai scumpŭ, de care se póte bucura pe acestŭ pămentŭ. Dér binele, de care ne bucurămŭ în acéstă viaţă, nu este unŭ darŭ alŭ naturei, ci rodulŭ muncii, alŭ stăruinţii şi alŭ purtării nóstre. Astfelŭ binele se deosebesce de norocŭ, care este ceva întêmplătorŭ, vine şi se duce, ca şi când n'a mai fostŭ. Binele însĕ ce 'lŭ dobêndesce omulŭ prin muncă şi sîrguinţă nu e de adĭ pe mâne, are unŭ preţŭ dăinuitorŭ şi trece dela părinţĭ la fii, puindŭ temelia fericirii lorŭ pe pămentŭ.

Şi cum e cu individulŭ, aşa este şi cu popórele.

Numai acele popóre orĭ naţiunĭ se potŭ bucura de binele séu fericirea pămêntéscă, carĭ şi-o sciu croi prin muncă şi stăruinţă, prin lupte nesfêrşite, aducêndŭ orĭ ce jertfe cu cea mai mare abnegare, pentru ca sĕ pótă ajunge la ţinta măréţă a vieţii lorŭ.

Când lucră şi stăruesce unulŭ singurŭ, elŭ găsesce mai uşorŭ şi calea şi mijlócele, carĭ sĕ-lŭ ducă la scopŭ; însĕ când e vorba sĕ lucre şi sĕ stăruéscă decĭ şi sute de mii, ba milióne întregĭ de ómenĭ, cu toţii pentru a ajunge la ţinta comună a fericirii lorŭ ca nému, ca naţiune, adecă cu alte cuvinte, pentru a dobêndi binele comunŭ naţionalŭ, nu este nicĭ-decum uşorŭ de a afla modulŭ şi chipulŭ cum sĕ se unéscă, cum sĕ se împartă şi cum sĕ se rênduiască orĭ disciplineze lucrarea lorŭ, care avêndŭ o ţintă comună trebue sĕ fiă şi ea sĕvêrşită în unire şi înţelegere comună.

E învederatŭ, că nu va fi cu putinţă a face ca sute şi mii de ómenĭ sĕ lucreze într'unŭ gândŭ şi pentru ajungerea unui scopŭ comunŭ, fără ca sĕ-şĭ cunóscă fiăcare loculŭ, unde are sĕ stea, datoria ce are a-o împlini, calea pe care are a merge spre a ajunge acolo, unde trebue sĕ'şĭ desfăşure puterile lui. Este învederatŭ şi lucru prea firescŭ, că acea óste nu va puté dobêndi în vecii vecilorŭ o învingere, unde vorŭ fi totŭ numai de aceia, carĭ sĕ comandeze şi sĕ poruncéscă, ér nimenĭ, care sĕ asculte şi sĕ ducă în împlinire comanda după unŭ planŭ dinainte bine alcătuitŭ; unde fiăcare va voi sĕ înveţe şi sĕ îndrepteze pe alţii, dér nu vrea sĕ înveţe şi sĕ fiă îndrumatŭ din partea altora.

Noi Românii, ca naţiune, urmărimŭ unŭ scopŭ mare comunŭ: de a ne recâştiga libertatea şi egala îndreptăţire naţională în acestŭ statŭ.

Acesta este binele nostru naţionalŭ, ce nisuimŭ sĕ ni'lŭ câştigămŭ, ca sĕ ne putemŭ bucura şi noi de binefacerile culturei şi ale civilisaţiunei véculuĭ nostru.

Pentru ajungerea marelui scopŭ, trebue sĕ muncimŭ, sĕ stăruimŭ şi sĕ luptămŭ împreună?

Ce ar fi însĕ de luptele nóstre, décă ar isbucni în şirurile luptătorilorŭ spiritulŭ rĕu alŭ zizaniei şi alŭ nesubordinaţiunei, décă veninulŭ defaimărilorŭ şi a totŭ felĭulŭ de rele şi ticălóse prepusurĭ, décă vermele nimicitorŭ alŭ neîncrederei s'ar vêrî între oştaşii causei nóstre sfinte naţionale?

Şi încă amŭ fi norocoşĭ, décă de aceste rele amŭ puté vorbi numai ca de ceva, de care sĕ ne ferimŭ în viitorŭ. Durere însĕ, de trei orĭ durere! relele esistă, suntŭ deja încuibate între noi, suntŭ o tristă moştenire, ce ni-o lasă anulŭ 1892.

De când cu ducerea Memorandului la Viena mai alesŭ, duhurile rele ale urei şi zizaniei dintre fraţĭ, pare că au eşitŭ pretutindenĭ din culcuşurile iadului, spre a turbura minţile şi a înrĕutăţi inimile multora din sînulŭ nostru, carĭ de o parte n'au judecata de a cunósce scopurile ispitirilorŭ, la carĭ suntŭ espuşĭ, de altă parte n'au tăria de a se feri de ele şi a li-se opune cu hotărîre bărbătéscă.

Ispitirile vinŭ dela aceia, carĭ vorŭ sĕ ne desbine, ca sĕ pótă ei cu atâtŭ mai bine pescui în turbure, şi dela uneltele lorŭ din sînulŭ nostru, carĭ cu voiă, făr' de voiă, sapă la grópa ce o pregătescŭ duşmanii libertăţii nóstre românismului în vechia Transilvaniă.

Orĭ dóră credeţĭ, că voiescŭ binele românismului dintre Tisa şi Carpaţĭ aceia, carĭ linguşindŭ patimile ómenilorŭ noştri îĭ asmuţă în contra bărbaţilorŭ cu posiţiă, cu trecutŭ, cu sciinţă şi cu meritŭ din sînulŭ némului nostru, nutrindŭ pofta de calumniă şi ticălósele ambiţii personale ale celorŭ fără de posiţiă, fără de trecutŭ, fără de sciinţă şi merite?

Ce-o sĕ fiă din noi, décă puii vorŭ voi sĕ fiă mai cuminte ca cloşca, décă câte unŭ cărturarŭ dela sate va âmbla sĕ diregă trebурile celorŭ dela oraşe, sĕ le dea sfaturĭ, ba chiar sĕ-i mustre şi sĕ i condamne.

Vorŭ înţelege dér iubiţii noştri cetitorĭ, carĭ s'au pututŭ convinge cum judecămŭ noi lucrurile şi ce sêmţeminte nutrimŭ, vorŭ înţelege, dicemŭ, că amŭ trebuitŭ sĕ fimŭ mâhniţĭ în adênculŭ sufletului nostru, ca ómenĭ, şi ca Românĭ, când amŭ vĕdutŭ, că nisce cărturarĭ mititei de ai noştri făcêndu-se unélta unorŭ tendinţe condamnabile, se ridică în cutare fóiă română, spre a critica, vedĭ Dómne, ei mersulŭ politicei nóstre, spre a da ei bărbaţilorŭ noştri politicĭ sfaturĭ cum sĕ lucreze şi ce sĕ facă, ca sĕ ajungă la scopŭ.

Ce rĕtăcire şi orbire de-a crede, că s'ar puté face o politică sănĕtósă, că s'ar puté strînge rêndurile nóstre prin declaraţii de acelea, carĭ s'au pusŭ la cale şi s'au publicatŭ în anulŭ trecutŭ după întórcerea deputaţiei dela Viena, chiar sub ochii comitetului nostru centralŭ şi în carĭ Nenea Tóderŭ şi badea Vasilie din cutare sătuleţŭ figurau mai adese-orĭ ca judecătorĭ asupra unorŭ lucrurĭ şi fapte, pe carĭ nu suntŭ în stare

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

[illegible]nulŭ nou.

Cu s[illegible]erenia pe faţă,
Sficiosŭ, ca o fe[illegible]ioră,
Anulŭ nou zorin[illegible] pe sc[illegible]a
Viitorului cobó[illegible]

Din o lume ta[illegible]uită
Elŭ cu taine ni-a sositŭ,
Şi bătêndŭ la uşa vieţii
Cere locŭ de vecuitŭ.

Doritorĭ de dile bune,
Plinĭ de-o nobilă sperare,
Noi cu dragŭ deschidemŭ uşa
Şi-i dămŭ liberă întrare;

Ba-lŭ poftimŭ şi după masă,
Îlŭ hrănimŭ, îlŭ ospĕtămŭ
Şi de viitorulŭ nostru
Pe 'ntrecute 'lŭ întrebămŭ

— Spune tu, noule óspe,
Ce ni-aducĭ sperări bogate,
Décă va sosi în grabă
Sfânta di de libertate

Pentru némulŭ, ce luptat'a
Decĭ de anĭ, sute de anĭ,
Limba sĕ şĭ-o mântuéscă
De streinĭ şi de duşmanĭ.

Strâmbătatea lăcomit'a
Sĕ-lŭ desbrace de avere,
Ura cu vêlvoi în frunte
I-a smulsŭ ţipetŭ de durere;

Tóte furiile pismei
L'au ajunsŭ şi l'au muşcatŭ,
Şi ispita blăstĕmată
Vecînicŭ paşii i-a urmatŭ.

Spune, décă e aprópe
Mândrulŭ rĕsăritŭ de sóre
Alŭ dreptăţii rĕstignite
Pe-ale nóstre moşióre.

Décă jugulŭ umilirii
L'om purta încă d'acum,
Orĭ veni-va césu'n care
S'o preface'n pravŭ şi fumŭ?

Spune anul[illegible] ne spune,
Dumnedeu ne mai voesce
Sĕ lungéscă firulŭ negru
Alŭ sclăviei, ce muncesce;

Orĭ că şĭ-a adusŭ aminte
De smeritŭ poporulŭ sĕu,
Ce sorţitŭ a fostŭ sĕ-'ndure
Unŭ blăstĕmŭ amarŭ şi greu?

— Taină este lumea 'ntrégă,
Taine 'sŭ marĭ şi micĭ popórĕ!
Diua libertăţii însĕ
Va sosi, ca o fecióră,

Décă voi, urmaşii Romei,
Veţĭ lupta şi veţĭ munci,
Décă 'n bună armoniă
Forţele veţĭ sci uni!

Puneţĭ dér de adĭ 'nainte
Jurămêntŭ pe sfânta cruce,
Că gâlcevele şi ura
Dintre voi pe vecĭ [illegible]

Sórtea vóstră 'n m[illegible]
Puneţi-o, şi— Du[illegible]
Va trimite liberta[illegible]
Prigonitŭ némulu[illegible]

Braşovŭ, 1 Ianuarie 1893.

Flórea florilorŭ şi Florea florilorŭ.

Poveste.

A fostŭ ce a fostŭ.

A fostŭ odată unŭ împĕratŭ şi acela a avutŭ o fată, pe care o chiema Iléna. Şi ea aşa a fostŭ de frumósă, că mai frumósă n'a pututŭ sĕ fiă pe faţa pămêntului. Şi apoi dice, că frumseţa are mulţĭ prietinĭ şi mulţĭ pismaşĭ; — după Ileana s'au bătutŭ doispredece smei, s'o fure.

— Tată-sĕu, décă a apucatŭ de veste: ce apă curge pe vale, s'a pusŭ sĕ o pădéscă şi n'a sciutŭ, ce sĕ facă, cum s'o pădéscă, ci a făcutŭ de-asupra ei o casă de ferŭ şi di şi nópte a pusŭ cătane, s'o străjuéscă.

I[illegible] casă nicĭ uşă, nicĭ fereştĭ nu erau, [illegible] o strunguţă câtŭ se încapă ulcica [illegible]pte şi pâne; — încolo omŭ cu su[illegible] nu putea sĕ între.

Intr'o vară, când au fostŭ florile mai [illegible]nóse, se miră ea pe ferestruţa ei că [illegible] celelalte florĭ şi dice cătanei, ce o [illegible]ájuia: „pasă şi-mĭ adă o flóre, sĕ o [illegible]irosŭ.“

Cătana-ĭ aduce o flóre şi cum o mi[illegible]ósă, se şi pornesce în altă stare şi când

nicĭ măcarŭ a le cuprinde cu mintea lorŭ, lucrurĭ şi fapte, pe carĭ nicĭ aceia nu le înţelegeau, carĭ i-au îndemnatŭ sĕ le judece.

Nu póte fi în viéţă unŭ sfătuitorŭ mai rĕu ca patima; în viéţa dintre fraţĭ ea este însĕ curatŭ veninŭ, este adevĕrată ciumă.

Numai patima órbă şi ticălósă a pututŭ sĕ arunce între fiiĭ poporului nostru tăciunele urelorŭ şi alŭ invidiilorŭ personale; numai patima îndémnă pe unii ómenĭ ambiţioşĭ şi rĕutăcioşĭ a căuta sĕ se ridice prin clevetirea altora, carĭ suntŭ mai vrednicĭ ca ei, au mai multă pricepere şi mai multe merite; numai patima póte sĕ-i facă sĕ-şĭ uite într'atâta de demnitatea lorŭ bărbătéscă, încâtŭ pe când hulescŭ şi calumniéză pe fraţii lorŭ, sĕ se laude ei pe sine în chipulŭ celŭ mai respingĕtorŭ.

Nu prin clevetirea fraţilorŭ, nicĭ prin lauda propriă se va puté vre-odată ajunge la ţînta măréţă, ce ni-amŭ pus'o, ce ne este desemnată de premergĕtorii noştri în lupta pentru causa sântă a românismului.

Numai unŭ singurŭ mijlocŭ este, iubiţĭ fraţĭ şi cetitorĭ, care ne póte pune în stare de a lupta umĕrŭ la umĕrŭ pentru ajungerea scopului comunŭ alŭ liberării némului nostru multŭ asupritŭ; numai unŭ singurŭ drumŭ este, pe care înaintândŭ putemŭ triumfa în potriva duşmanilorŭ din întru şi din afară.

Este drumulŭ iubirei de frate, drumulŭ adevĕrului şi dreptăţii cătră toţĭ, înainte de tóte însĕ faţă cu noi înşi-ne.

Sĕ dămŭ fiă-căruia ce i-se cuvine; sĕ fimŭ drepţĭ şi îngăduitorĭ unii faţă de alţii; sĕ nu ridicămu arma grelei învinuirĭ în contra fratelui nostru, mai înainte de a fi convinşĭ, pe deplinŭ convinşĭ de pĕcatulŭ lui; şi atuncĭ însĕ sĕ-lŭ mustrămŭ cu durere de sufletŭ, căcĭ este fratele nostru, pe care trebue sĕ dorimŭ a'lŭ întórce de pe cărarea rĕtăcită, ca sĕ fiă viu, éră nu a'lŭ împinge în abisulŭ morţii şi alŭ pierdării.

Sĕ fimŭ neînduplecaţĭ în împlinirea datoriei nóstre ca Românĭ conscii de dreptulŭ nostru; fie-care la postulŭ sĕu, fie-care lucrândŭ cu mijlócele ce-i stau la disposiţiune, dér aşa ca mereu sĕ aibă în vedere că lucrarea lui trebue sĕ sprijinéscă, éră nu se împiedece lucrarea fraţilorŭ sĕi.

Lucrarea nóstră mai trebue sĕ aibă unŭ planŭ, după care sĕ se îndrepteze. Pentru aceea este de lipsă ca ea sĕ fiă condusă de bărbaţii noştri cei mai înţelepţĭ, cei mai bunĭ, cei mai întegri în caracterulŭ lorŭ şi cei mai devotaţĭ binelui obştescŭ.

Ii veţĭ cunósce şi îi veţĭ afla pe aceştĭ bărbaţĭ; căutaţĭ numai după faptele lorŭ, judecaţĭ după purtarea lorŭ în trecutŭ şi în presentŭ. Şi décă inima vóstră vĕ spune, că aceştia suntŭ ómenĭ cinstiţĭ şi de caracterŭ, carĭ dorescŭ binele poporului şi alŭ naţiunei şi nu vênéză după interese şi după ambiţiunĭ vane personale, atuncĭ daţi-le ascultare, când vĕ dau îndrumărĭ cu esperienţele şi cu sfatulŭ lorŭ.

In faţa luptelorŭ grele, ce ne aştéptă încă de aci încolo, sĕ plântămŭ în mijloculŭ nostru stégulŭ iubirei şi alŭ concordiei frăţescĭ. Numai sub acestŭ drapelŭ vomŭ puté sĕ ne unimŭ forţele, numai cu elŭ vomŭ puté sĕ însuflămŭ frică şi spaimă în rêndurile duşmane şi sĕ ne ajungemŭ ţînta comună, spre mărirea naţiunei nóstre.

Fiă, ca anulŭ 1893 sĕ ne găséscă strînşĭ în jurulŭ acestui drapelŭ pe toţĭ cu micŭ şi mare.

Legea electorală în dieta ungurescă.

In şedinţa *dietei ungurescĭ* dela 11 Ianuarie, continuându se desbaterile speciale asupra budgetului, „părinţii patriei" din Pesta au vorbitŭ şi despre *legea electorală* (de alegere).

Celŭ dintêiu, care a atinsŭ acéstă însemnată cestiune, a fost deputatul **Hollo** Lajos. Elŭ ȡise, că află de lipsă sĕ se facă câtŭ mai currêndŭ o nouă împărţire mai dréptă şi mai corectă a cercurilorŭ electorale. Cere mai pe susŭ de tóte *estinderea dreptului de alegere.*

Aug. **Pulszky** crede, că *legea electorală* din 1874 şi a trăitŭ traiulŭ. Desvoltarea administrativă şi economică a ţerei face absolutŭ necesară *o nouă împărţire a cercurilorŭ electorale.* Ce privesce dreptulŭ *de alegere*, elŭ recunósce, că regularea aceluia ar deschide locŭ multorŭ abusurĭ. Rĕulŭ acesta însĕ totuşĭ trebue lecuitŭ şi pentru acésta e nevoiă de-o seriă întrégă de proiecte.

Ioanŭ **Hock** ȡice, că reforma legei electorale o află de neîncungiuratŭ de de lipsă; consimte cu ministrulŭ de interne, ca la împărţirea cercurilorŭ electorale, în ţinuturile locuite de naţionalităţĭ sĕ se purcédă nu numai din punctŭ de vedere alŭ dreptului şi alŭ rassei, ci şi din punctŭ de vedere politicŭ. Doresce modificarea *censului electoralŭ* şi estinderea dreptului de alegere.

Ministru de interne **Hieronymi**, vorbindŭ despre legea electorală dela 1874, adecă despre *revisuirea* acestei legĭ şi despre o nouă împărţire a cercurilorŭ electorale, ȡise: Convingerea mea personală este, că *censulŭ electoralŭ stabilitŭ în 1874 nu se póte nicĭ susţiné cu dreptŭ, nicĭ nu e corectŭ.* (Aprobărĭ vii în stânga) E de lipsă déră, ca censulŭ electoralŭ sĕ fiă stabilitŭ *pentru întrégă ţéră pe aceeaşĭ basă şi pe principii uniforme* (Aprobărĭ generale) Spre acésta însĕ legea din 1874 nu corĕspunde. Mai departe la stabilirea censului electoralŭ nu póte fi normativŭ (dătătorŭ de mĕsură) decâtŭ aceea, ca cetăţenii, carĭ într'o formă contribue la sarcinele statului şi aducŭ asemenea jertfe pentru susţinerea statului, *sĕ aibă dreptŭ de alegere egalŭ.* (Vii aprobărĭ în stânga). Basa censului electoralŭ cuprinsă în legea dela 1874 o formézǎ deosebite criterii. Aşa d. e. în Torontalŭ 16 jugĕre catastrale formézǎ a patra parte dintr'o sesiune, în Ugocea însĕ 6 jugĕre de-o periferiă de 1200 m. formézǎ a patra parte dintr'o sesiune, cu tóte acestea şi acolo şi aicĭ legea dreptului electoralŭ este a patra parte a unei sesiunĭ. Anomaliile acestea de altfelŭ suntŭ cunoscute tuturora, pentru ca ele sĕ aibă nevoiă de-o grabnică delăturare. (Vii aprobărĭ în stânga). Care sĕ fiă însĕ mĕsura stabilirei noului censŭ ministrulŭ n'are curagiulŭ de-a se pronunţa aşa numai pe uşorŭ, fiindcă acésta nu recere numai o fundamentală cumpĕnire principiară, ci şi cunóscerea temeinică a raporturilorŭ ţĕrii (Aprobărĭ generale). Nu esistă aȡĭ vre-o statistică despre alegĕtori, carĭ ar puté sĕ se servéscă de îndreptarŭ. Cu facerea acesteia însĕ a însărcinatŭ biroulŭ statisticŭ şi datele câştigate astfelŭ vorŭ forma basa deslegării acestei delicate cestiunĭ.

O altă întrebare este *împărţirea cercurilorŭ electorale*, care este de lipsă tocmai aşa, ca şi *egalisarea* censului. Fără de acéstă împărţire, revisuirea legei electorale ar fi o muncă de jumĕtate. Dér trebue sĕ reflectezŭ, ȡise d-lŭ Hieronymi, la o împrejurare fórte însemnată, *la punctulŭ de vedere de naţionalitate.* După Hock János la stabilirea atâtŭ a censului electoralŭ, câtŭ şi la împărţirea cercurilorŭ electorale, n'ar trebui sĕ ne conducă numai dreptulŭ şi dreptatea, ci şi intenţiunĭ politice. Declarŭ pe faţă, că *nu împărtăşescŭ acéstă părere.* Ideile nóstre conducĕtóre în acéstă cestiune, nu potŭ sĕ fiă decâtŭ *numai* dreptulŭ şi dreptatea, şi altorŭ consideraţiunĭ nu este iertatŭ sĕ dămŭ locŭ Eu nu mĕ temŭ, că prin acésta ar pierde ceva ideia naţională maghiară şi caracterulŭ maghiarŭ alŭ statului. Ba din potrivă, am convingerea că în virtutea marei desvoltărĭ, ce au luat'o acele ţinuturĭ ale ţĕrii, în carĭ locuescŭ Maghiarii, la casŭ décă se va egalisa censulŭ, *atuncĭ numĕrulŭ alegĕtorilorŭ maghiarĭ va cresce în proporţiă aşa de mare faţă cu celŭ de aȡĭ*, (Adevĕratŭ! Aşa este! în stânga şi strânga estremă) *în câtŭ mica crescere ce va reveni naţionalităţilorŭ în urma schimbării censului, ȡĕu, abia se póte lua în sémă* (Aşa este! Aşa este!) Aşadéră la revisuirea legei electorale, noi nu putemŭ fi conduşĭ decâtŭ de dreptŭ şi dreptate. (Aprobărĭ generale.)

Helfi Ignácz urgită în vorbirea sa revisuirea legei electorale, ȡicêndŭ între altele, că Ungurii n'au sĕ se témă de intrarea naţionalităţilorŭ în dietă, căcĭ mai bine sĕ între 20 până la 30 deputaţĭ de-ai naţionalităţilorŭ, decâtŭ sĕ se provóce mereu la aceea, că Maghiarii eschidŭ pe naţionalităţĭ dela esercitarea drepturilorŭ politice.

Afară de aceste glasurĭ favorabile scărirei censului şi a împărţirei mai drepte a cercurilorŭ electorale, s'au auȡitŭ şi glasurĭ nefavorabile, ca de pildă, alŭ şovinistului *Beöthy*, care a ȡisŭ, că privitorŭ la reforma electorală elŭ consimte cu părerea lui Kossuth, că adecă puterea politică în Ungaria sĕ nu fiă pusă decâtŭ în mâna clasei mijlocie a ţĕrii.

Revista anului 1892.

Anulŭ 1892 a fostŭ pentru viéţa nóstră politică şi naţională, unulŭ din cei mai agitaţĭ anĭ dela 1867 încóce.

In primele ȡile ale luĭ Ianuarie st. n. 1892 disolvându-se pe neaşteptate dieta dela Pesta, se făcŭ o mişcare generală. Tóte partidele politice pe întrecute începură sĕ se pregătéscă pentru fiitórele alegerĭ de deputaţĭ.

Era lucru firescŭ, ca în mijloculŭ acestorŭ pregătirĭ generale, Românii sĕ nu stea cu mânile în sînŭ. Pentru a lua posiţiune faţă cu alegerile dietale şi a-şĭ strînge şi întări şirurile, representanţii alegĕtorilorŭ românĭ din Transilvania şi Ungaria se întrunirǎ într'o adunare generală, ce s'a ţinutŭ la Sibiiu în ȡilele de 20 şi 21 Ianuarie st. n.

La acéstă conferenţă au mersŭ tóte bine şi ea putea sĕ contribue puternicŭ la cimentarea solidarităţii nóstre naţionale, décă nu-şĭ vîra draculŭ códa între noi în cestiunea memorandului.

Cum a fostŭ, cum n'a fostŭ, destulŭ că cei nerăbdătorĭ de-a merge cu memorandulŭ la Viena şi-au ajunsŭ scopulŭ. S'au dusŭ şi cum s'au dusŭ, aşa s'au întorsŭ.

Ce a urmatŭ, scimŭ şi vedemŭ. Din norocire prevederile contrarilorŭ noştri n'au întrecutŭ prevederile celorŭ ce au

---

i-a venitŭ vremea sĕ nască, starulŭ din ea începe a plânge mai jalnicŭ şi mai amarŭ de sĕ-ţĭ pună inima.

Ea a ȡisŭ atuncĭ aşa: „nu plânge starulŭ meu, că de-i fi fată te oi găta ca pe-o domnişóră, în haine de mătase, te-oiu purta pe la jocŭ şi te oiu mărita după cutare baronŭ"..... dér totŭ a plânsŭ.

— „Nu plânge, — ȡice ea, — că de-ĭ fi fată, te-oiu îmbrăca ca pe fetele cele de Românŭ: cu póle, cu altiţe, împănate cu fluturĭ şi pene mândre, ţĭ-oiu lua primă lată în códă, cârpă roşiă, cisme roşii".... şi totŭ a plânsŭ.

— „Nu plânge, starulŭ meu, — ȡice éră, — că de-i fi feciorŭ, te-oiu găta ca pe unŭ feciorŭ de împĕratŭ, cu nădragĭ de mătasă, cu căputracŭ de mătasă, cu pălăriă sclipiciósă, apoi ţĭ-oiu căuta órece fată de împĕratŭ şi-i fi domnŭ"..... şi totŭ a plânsŭ.

— „Nu plânge, — ȡise ea, — că de-i fi feciorŭ, ţĭ-oiu lua sumanŭ, ca la feciorii cei de Românŭ şi ţundră biţósă, în picióre opincuţe de hodină, peste brîŭ curea lată cu cătărămĭ de argintŭ şi în capŭ căciulă de mielŭ dela pascĭ cu pénă de curcanŭ, ca sĕ te alegĭ vitézŭ"..... şi totŭ a plânsŭ.

— „Nu plânge, — ȡice în urmă,— că de-ĭ fi feciorŭ, ţĭ oiu lua de muiere pe Flórea florilorŭ, dómna ȡînelorŭ."

Atuncĭ îndată a tăcutŭ şi îndată l'a născutŭ şi l'a botezatŭ Florea florilorŭ, pentru că din flóre l'a avutŭ.

— „Maică — ȡice elŭ, după ce l'au botezatŭ, — „mĭ ai făgăduitŭ de muiere pe Flórea florilorŭ, spune-mĭ: unde o găsescŭ, sĕ ţĭ-o aducŭ de noră."

— „O! dragulŭ mamii, — rĕspunde ea, — „nu te lua tu după făgăduiala aceea, ce-am scăpat'o într'unŭ césŭ slabŭ, ca sĕ-ţĭ alinŭ plânsulŭ, că póte aşa fată nicĭ nu este, orĭ décă este, nu şciu în care parte de lume sĕ fiă."

— „Ba numai mĭ-o spune, că décă-i treaba aşa, eŭ totŭ ducu-mĕ în lume, s'o aflu, că eu fără de ea din césulŭ acesta nu potŭ şi nu vreaŭ sĕ trăiescŭ."

— „Dragulŭ meu, fiulŭ meŭ — ȡice mă-sa, — cum sĕ te ducĭ tu în lume slabŭ şi neumblatŭ, şi cum sĕ mĕ laşĭ aicĭ cu durerea mea şi cu nĕcazulŭ meu. Puté-va óre inima mea sĕ pórte atâta durere şi bănatŭ?!.... Nu, fiulŭ meu: cere-mĭ altceva, dér nu te depărta de lângă mine."

— „Mama mea şi măicuţa mea, — rĕspunde feciorulŭ — o flóre tânjesce şi se vestejesce, décă nu-i luminéză raȡele binefăcĕtóre ale sórelui; cele mai frumóse pene ale ei sĕ uscă şi cadŭ la pămêntŭ, mirosulŭ ei îmbătătorŭ se perde în întunereculŭ nopţii: astfelŭ m'oiu ofili şi m'oiu usca şi eu de n'oiu purcede încă din césulŭ acesta s'o aflu, căcĭ ea este sórele ȡilelorŭ mele, lumina ce luminéză, încălȡesce şi nutresce rădĕcina pomului vieţii mele. De oiu muri, maică, de dorulŭ ei — precum şciu, c'oiu muri, sufletulŭ d-tale va purta pĕcatulŭ."

Aşa-déră s'a luatŭ şi s'a dusŭ.... din satŭ în satŭ, din oraşŭ în oraşŭ, totŭ întrebândŭ şi ispitindŭ, dóră-dóră va da de cineva, care sĕ-lŭ şcie povăţui încătrău sĕ afle pe Flórea florilorŭ, dér nimenĭ n'auȡise despre ea decâtŭ din veste poveste.

Cum merge elŭ aşa fără sĕ scie unde-a eşi şi óre bine merge orĭ apucat'a pe cale greşită, ajunge la unŭ codru năprasnicŭ de mare. După-ce merge şi prin codru o bună bucată, vede o colibă şi din colibă iese o căţăluşe şi unŭ moşŭ bĕtrânŭ — pe de olature albŭ ca néua, pe de alta tinĕrŭ ca unŭ copilŭ de 7 anĭ.

Căţăluşa începe a bate.

— Bate, bate căţăluşa mea, de-ĭ omŭ rĕu; [illegible] i om[illegible] bunŭ chiamă-lŭ în casă", ȡice moşulŭ.

— „Omŭ bunu 'sŭ, moşulŭ meŭ şi dragulŭ meu!"

— „Vină déră în casă şi-mĭ spune: ce pĕcate te pórtă atâta spurcŭ de lume şi ţéră?"

— „Pórtă-mĕ aceea, moşulŭ meu, că mĭ-a făgăduitŭ maica, când m'a făcutŭ, pe Flórea florilor, dómna ȡînelorŭ de muiere — de m'ai puté îndrepta la ea!"

— „Fĕtulŭ meu — ȡice bĕtrânulŭ, — o sută de anĭ am la spatele mele, da nicĭ o am veȡutŭ, nicĭ de nume nu i-am auȡitŭ; dér şeȡĭ şi odihnesce până mâne diminéţă, că mĭ-oiu întreba cătanele, décă a şci óre-care dintre ele."

Ii dă apoi de cină, diminéţa de prânȡŭ şi-i dă unŭ frêu de aramă.

— „Na, puiulŭ meu, — ȡice — şi

stăruitŭ pentru ducerea fără amânare a memorandului. Dumnedeu, care le îndréptă tóte spre bine le-a luat mintea; ei au bombardatŭ cu pietri casa conducĕtorului deputaţiunei române, Dr. Raţiu, şi a altorŭ fruntaşĭ românĭ, şi sĕlbătăciile dela Turda s'au repeţitŭ la Şimleu şi la Aradŭ. A urmatŭ oprirea şi disolvarea cu gendarmĭ a adunărilorŭ nóstre culturale, tragerea, în cercetare disciplinară a advocaţilorŭ românĭ, carĭ au luatŭ parte la acea deputaţiune, procesele intentate în contra lui Vasilie Lucaciu, care a fostŭ condamnatŭ la unŭ anŭ închisóre; în contra rĕspânditorilorŭ memorandului ş. a.

O altă norocire a fostŭ, că loviturile nemilóse ale contrarilorŭ noştri au deşteptatŭ îngrijirea fraţilorŭ noştri din România liberă, carĭ de astă dată mai multŭ ca totdéuna şi-au arĕtatŭ dragostea lorŭ faţă de noi. La sĕlbaticele atacurĭ dela Turda, Aradŭ şi Şimleu, ei au rĕspunsŭ prin imposantele manifestaţiunĭ de protestare şi prin procederea lorŭ demnă şi bărbătéscă au atrasŭ atenţiunea întregei Europe asupra neomenóselorŭ prigonirĭ, la carĭ suntŭ espuşĭ Românii de dincócĭ de Carpaţĭ din partea stăpânirei unguresci.

O deosebită laudă şi recunoscinţă merită procederea energică a tinerimei nóstre faţă de contrarĭ. „Replica" publicată de tinerii noştri universitarĭ dela Cluşiu, Pesta, Graz, ca rĕspunsŭ la insultele studenţilorŭ maghiarĭ, a descoperitŭ înaintea lumei întregĭ nedreptăţile marĭ şi nenumĕrate, la carĭ suntemŭ espuşĭ, şi a avutŭ unŭ ecou puternicŭ în străinătate. Nu mai puţinŭ însemnatŭ este concursulŭ ce ni l'au datŭ în anulŭ trecutŭ şi studenţii universitarĭ din România, carĭ la tóte ocasiunile, dér cu deosebire cu ocasiunea congresului de pace dela Berna, ce s'a ţinutŭ vara trecută, au luptatŭ cu multă hotărîre pentru causa nóstră, a Românilorŭ asupriţĭ.

Pe când le amintimŭ acestea cu inima plină de recunoscinţă faţă de toţĭ amicii şi apĕrătorii causei nóstre multŭ huiduite, nu putemŭ de altă parte sĕ nu accentuămŭ şi cu astă ocasiune, că orĭ câtŭ de încuragiatóre şi îmbucurătóre ar fi pentru noi tóte aceste manifestaţiunĭ, nădejdea mântuirei zace mai întâi în puterile nóstre. De aceea prima şi cea mai de căpetenia problemă a nóstră este: întărirea legăturei între noi.

SCIRILE DILEI.

— 2 (14) Ianuarie.

Procesulŭ fóiei sêrbescĭ „Zastava". La 12 Ianuarie n. s'a pertractatŭ înaintea curţii cu juraţĭ din Budapesta procesulŭ politicŭ alŭ fóiei sêrbescĭ *„Zastava"*. Obiectulŭ procesului a fostŭ unŭ articolŭ apărut în numita fóiă, în care se espuneau pĕcatele oblăduirei unguresci. Rĕspunderea pentru articulŭ a luat'o asuprăşĭ redactorulŭ rĕsponsabilŭ alŭ „Zastavei", d-lŭ George *Bakalovicĭ*. Apĕrătorŭ alŭ acusatului a fostŭ advocatulŭ ungurŭ Dr. *Visontai Soma*, ér acusatorŭ procurorulŭ Dr. Bela *Katona*. După ce procurorulŭ şi-a cetitŭ acusa, apĕrătorulŭ a luatŭ cuvêntulŭ şi în terminĭ bine aleşĭ într'o vorbire de o óră şi jumĕtate a doveditŭ, că articululŭ improcesuatŭ nu cuprinde *nicĭ aţîţare, nicĭ agitare.* Juraţii în unanimitate au declaratŭ, că acusatulŭ nu e vinovatŭ de *aţîţare*, ér dela *agitare* a fost *achitatŭ* cu *6* contra *6* voturĭ. Procuratura a fostŭ pedepsită cu 91 fl. spese procesuale.

—x—

Oposiţiune solidară a naţionalităţilorŭ. Fóia sêrbéscă „Zastava" scrie, din incidentulŭ cunoscutei vorbirĭ de anulŭ nou a ministrului Weckerle, unŭ articolŭ, în care atacă fără cruţare politica guvernului unguréscŭ, şi totodată recomandă naţionalităţilorŭ de sub oblăduirea ungurésca, sĕ dea mâna, sĕ se unéscă pentru o luptă comună contra politicei unguresci şi sĕ pornéscă mişcare energică, pentru egala îndreptăţire a naţiunilorŭ nemaghiare din Transilvania şi Ungaria.

—x—

O puşcă nouă. Se pare, că în curêndŭ Austria îşĭ va modifica armamentulŭ infanteriei. Unŭ ceasornicarŭ a presentatŭ la ministerulŭ de rĕsboiu unŭ sistemŭ aducêndŭ modificărĭ însemnate puştei Mannlicher. E vorba de unŭ mecanismŭ, care face puşca absolutŭ automatică. Soldatulŭ póte sĕ descarce tóte muniţiunile cuprinse în magazinulŭ armei sale fără a face nicĭ o mişcare şi chiar fără a atinge trăgaciulŭ. Puşca se descarcă automaticesce, îndată ce e pusă în posiţia determinată de linia de tir. Pentru ca foculŭ sĕ înceteze, e de ajunsŭ a se ridica arma. Esperienţele cu acéstă nouă armă, făcute în presenţa ministrului de rĕsboiu, au deşteptatŭ cea mai vie admiraţiă a generalilorŭ competenţĭ. Ceasornicarulŭ a obţinutŭ unŭ brevetŭ pentru acéstă invenţiă, care în curêndŭ va fi pusă în practică.

—x—

Rosa de aurŭ. In fiăcare anŭ, Papa face cadou, — după cum se scie, — o rosă de aur unei principese din familiile domnitóre. In anulŭ acesta rosa de aurŭ se va oferi unei princese austriace: archiducesei Margareta Sofia, fiica archiducelui Carol Ludovic, fratele alŭ doilea alŭ monarchului nostru şi logodnica ducelui Albert de Würtemberg.

—x—

Scandalŭ studenţescŭ. Am anunţatŭ, că ministrulŭ de instrucţiă alŭ Italiei a decisŭ sĕ desfiinţeze mai multe universitătĭ. Printre acestea fiindŭ şi cea din Messina, studenţii universitarĭ de aci au organisatŭ dilele trecute unŭ mare scandalŭ. Pe când se representa în teatru opera „Ughenoţii", au năvălitŭ în sală vre-o 200 de inşĭ şi au începutŭ sĕ facă unŭ astfelŭ de tărăboiu, încâtŭ atâtŭ publiculŭ câtŭ şi artiştii au luat'o la sănĕtósa. Cu greu poliţia a reuşitŭ sĕ-i depărteze din sală, — dér representaţia n'a mai continuatŭ.

Căsĕtoria moştenitorului de tronŭ românŭ.

Este scintŭ, că la 10 Ianuarie n. s'a sĕvîrşitŭ căsĕtoria moştenitorului tronului românŭ cu principesa Maria d'Edinburg în Sigmaringen.

Dela 10 a. m. până la 12, curtea a primitŭ felicitările numĕróselorŭ persóne şi a numĕróselorŭ deputaţiunĭ. La 12 şi jum., a avutŭ locŭ unŭ prândŭ în familiă. La 2 óre, căsĕtoria civilă oficiată de ministrulŭ d-lŭ de Wedel, în presenţa părinţilorŭ, a regelui României, a împĕratului Germaniei, a preşedinţilorŭ şi a miniştrilorŭ românĭ. La 4 după amédĭ, cununia religiósă oficiată de preotulŭ localŭ alŭ bisericei catolice.

Cortegiulŭ a urmatŭ drumulŭ dela castelŭ la biserică, sub acoperişŭ, în ordinea următóre:

Impĕratulŭ Wilhelm II, în uniformă de amiralŭ germanŭ, dândŭ braţulŭ ducesei de Edinburg; regele Carolŭ I, în uniformă de generalŭ românŭ, avêndŭ la braţŭ pe princesa mumă; prinţulŭ Ferdinandŭ, în uniformă de maiorŭ de vênătorŭ românŭ, cu princesa Antoaneta, mama sa; marele duce Alexis, în uniformă de amiralŭ rusŭ, cu ducesa de Connaught; apoi urmau princesele şi principii în mare gală şi la sfîrşitulŭ cortegiului ducele de Edinburg, în uniformă de amiralŭ englesŭ, conducêndŭ pe princesa-mirésă, fiica sa.

In biserică cortegiulŭ se aşédă la drépta şi la stânga altarului: Regela la drépta; împĕratulŭ şi prinţulŭ regalŭ la stânga; mirésa şi damele din suită la drépta; d-nii la stânga.

Serviciulŭ divinŭ a duratŭ o óră.

După aceea cortegiulŭ s'a întorsŭ urmândŭ acelaşĭ drumŭ ca la ducere, în ordinea următóre: Mirele cu mirésa, împĕratulŭ cu ducesa, regele cu principesa-mamă etc.

Sosindŭ cortegiulŭ la castelŭ, Monsioniorele Loyd, pastorŭ anglicanŭ trimisŭ de regina Engliterei, a datŭ binecuvêntarea anglicană.

Impĕratulŭ germanŭ a conferitŭ prinţului României ordinulŭ *„Vulturului Negru"* şi a numitŭ pe ducele d'Edinburg amiralŭ. Ambasadorulŭ Turciei Tevfic-Paşa încă a mersŭ pentru a asista la căsĕtoriă.

La 7 óre séra unŭ mare prândŭ de gală. Prinţulŭ Leopold de Hohenzollern a pronunţatŭ celŭ dintâiu o alocuţiune, mulţămindŭ împĕratului, care, prin presenţa sa, ca şefŭ supremŭ alŭ casei de Hohenzollern, a datŭ o mai mare strălucire şi consfinţire acestei serbărĭ. Elŭ a mulţămitŭ în urmă representanţilorŭ Reginei Engliterei, ai Impĕratului Rusiei şi ai celorlalţĭ suveranĭ representaţĭ.

Regele Carolŭ a făcutŭ în urmă sĕ reiésă în terminĭ călduroşĭ, faptulŭ că poporulŭ românŭ serbéză acéstă di in modulŭ celŭ mai solemnŭ şi celŭ mai veselŭ; elŭ a disŭ, că urările acestui poporŭ vorŭ ajunge dela gurile Dunării până la Sigmaringen. Termină dicêndŭ: „Inima mea şi întregulŭ meu poporŭ beau în sănĕtatea noilorŭ căsĕtoriţĭ."

Ducele d'Edinburg a bĕutŭ în sănătatea rudelorŭ Prinţului.

Comóra Ţiganilorŭ.

Se scrie din Sibiiu diarului „Pester Lloyd" următórele:

Prin deschiderea nouĕi linii ferate a Oltului, în sudulŭ Transilvaniei, s'a deschisŭ comunicaţiei turiştilorŭ şi oraşelulŭ Făgăraşŭ. Situaţia acestui oraşelŭ, care nu era în legatură cu nicĭ una din principalele căi de comunicaţiă, va fi îndemnatŭ pe Ţiganii nomadĭ sĕ-şĭ depună comóra lorŭ de argintării în Făgăraş.

Intocmai după cum alţĭ ómenĭ îşĭ prefacŭ economiile lorŭ în hârtii de valóre séu proprietăţĭ, Ţiganii nomadĭ îşĭ depunŭ banii, pe carĭ îi câştigă şi adesea şi pe carĭ îi fură, în obiecte preţióse de metale nobile. De óre-ce însĕ acéstă comóră dedea nă-cere adesea la certurĭ între Ţiganĭ şi afară de asta erau espuse înstrăinării, Ţiganii din Ardealŭ şi-au depusŭ comóra lorŭ la unŭ negustorŭ din Făgăraşŭ, care o păstréză deja de mai mulţĭ anĭ. Acéstă comóră e aprópe singurul lucru vrednic de vĕdutŭ în Făgăraş.

In adevĕrŭ, e de mirare, ce mulţime de vase preţióse suntŭ adunate aci într'unŭ locŭ atâtŭ de strimtŭ. Cele mai multe suntŭ de argintŭ şi datéză din vécurile 17 şi 18, dér suntŭ şi unele mai vechĭ. Cea mai frumósă bucată este unŭ paharŭ de argintŭ înaltŭ de 40 de centimetri, bogatŭ auritŭ şi fórte încărcatŭ împodobitŭ în stilŭ Renaissance.

Aceste producte ale giuvaergiei artistice pórtă adesea marca unorŭ ţĕrĭ depărtate. Ast-felŭ o cană frumósă şi unŭ paharŭ cu capacŭ pórtă marca oraşului Augsburg; mai suntŭ şi alte mărcĭ germane, şi lucrulŭ nu e de mirare, de óre ce Ţiganii adesea fac călĕtorii fórte lungĭ.

Aceste vase preţióse se moştenescŭ din generaţiă în generaţiă. Când e târgŭ de ţéră la Făgăraşŭ, Ţiganii vinŭ şi se stabilescŭ pentru scurtă vreme în curtea negustorului, care le păzesce comóra, îşĭ rescumpĕră vasele ca sĕ se bucure de vederea lorŭ şi sĕ bea din ele la ospeţe. De óre ce însĕ aceste ospeţe se termină tot-déuna cu bătăi, frumósele vase adesea rĕmânŭ cu urme din aceste conflicte.

Indată ce têrgulŭ se sparge, vasele se amanetéză ér pentru o sumă neînsemnată, şi Ţiganii plécă.

Fórte arare-orĭ se întêmplă ca vr'o familie sĕ vândă vre-unulŭ din vasele, pentru care multe muzee ar invidia pe acéştĭ Ţiganĭ nomadĭ.

---

grijesce de elŭ, că ţĭ a prinde bine. Când li-i scutura ţĭ a veni unŭ calŭ de aramă şi haine de aramă."

Diminéţa, între prândŭ şi miadă-di, iese moşulŭ afară şi bucină într'unŭ cornŭ de lume, sĕ-i vină cătanele — şi vinŭ tóte albinele, câte sĕ aflau în cornulŭ acela alŭ lumei, dér nicĭ una n'a şciutŭ nimicŭ de Flórea florilorŭ.

— „Puiulŭ meu, dice moşulŭ „nu şciu, ce-ţĭ spune; dér te du totŭ pe calea acésta până la frate-meŭ mai bĕtrânŭ, că dóră te-a sci îndrepta."

Merge de acolo şi pe séră ajunge la celălaltŭ.

— „Séra bună deie Dumnedeu, moşul meu şi tată-meu."

„Dée-ţĭ Dumnedeŭ sănĕtate, pruncŭ necunoscutŭ, da ce te pórtă pĕcatele atâta lume?"

„Pórtă mĕ aceea, dice, că în vreme când maica m'a făcut, mĭ-a făgăduitŭ de muiere pe Flórea florilorŭ, de m'ai şci îndrepta unde s'o aflu."

— „Două sute de anĭ am petrecutŭ, fĕtulŭ meŭ, dice bĕtrânulŭ, da nicĭ nu o am vĕdutŭ nicĭ n'am auditŭ de ea; dér rĕmâi aci până diminéţă, că mĭ-oiu întreba cătanele...... póte a şci óre-care de olatulŭ ei."

Ii dă apoi de cină, diminéţa de prândŭ şi-i mai dă unŭ frêu de argintŭ.

— „Na puiulŭ meu — dice — şi grijesce de elŭ, că ţĭ-a prinde bine. Când lĭ-i scutura, ţĭ-a veni unŭ calŭ de argintŭ şi haine de argintŭ."

Diminéţa între prândŭ şi între miadadi iese moşulŭ afară şi suflă în două cornurĭ de lume, sĕ-i vină cătanele — şi vinŭ tóte albinele, câte au fostŭ în acele două cornurĭ de lume, dér nicĭ una nu sciŭ spune nimicŭ despre Flórea florilorŭ.

— „Fĕtulŭ meŭ — dise bĕtrânulŭ, nu-ţĭ şciu spune nimicŭ, dér te du totŭ pe calea asta până la fratele meŭ celŭ maĭ bĕtrânŭ, că ăla ţĭ-a sci spune dóră."

Se duse şi pe ojinuţă ajunge la elŭ.

— „Sĕra bună, moşulŭ meu!"

— „Bună séra, feciorŭ necunoscutŭ. da ce pĕcatŭ te pórtă atâta lume şi ţéră?"

— „Pórtă-mĕ pĕcatulŭ acela, că în vreme când maica m'a făcutŭ, mĭ-a făgăduitŭ de muiere pe Flórea florilorŭ dómna dinelorŭ, — de m'ai sci îndruma, unde s'o aflu?"

— „De trei sute de anĭ trăiescŭ fĕtulŭ meu — dice bĕtrânulŭ, dér nicĭ nu o am vĕdutŭ, nicĭ de nume nu i-am auditŭ; dér rĕmâi aicĭ până mâne diminéţă, că dóră s'a afla între cătanele mele, care a şci de ea."

Ii dă apoi de cină, diminéţa de prândŭ şi-ĭ dă unŭ frâu de aurŭ.

— „Na fĕtulŭ meŭ frêulŭ acesta şi grijesce de elŭ, că ţĭ-a prinde bine. Când ii-ĭ scutura, ţĭ-a veni unŭ calŭ de aurŭ şi haine de aurŭ."

Diminéţa între prândŭ şi între miadă-di iese moşulŭ afară şi suflă din bucinŭ în patru cornurĭ de lume, sĕ-i vină cătanele — şi vinŭ câte albine au fostŭ în lumea tótă. Moşulŭ totŭ întrébă de ele, dér nicĭ una nu ştie spune nimicŭ. Atuncĭ le numĕră pe tóte şi află că una lipsesce.

„Nu-i de făcutŭ nimicŭ — dice moşulŭ, — numa sĕ aşteptămŭ până a veni şi aceea".

Aştéptă o di, aştéptă două, aştéptă trei şi când a fostŭ a treia di, numa ce a picatŭ şi ea.

— „Unde ai fostŭ, — întrébă moşulŭ; de n'asculţĭ porunca mea? şi-i trage trei bune cu scorbaciulŭ.

— „Nu mĕ bate, tata meu — dice albina, căcĭ când ai strigatŭ întâia-óră, mĕ suiamŭ pe unŭ dealŭ mare şi mi-a fostŭ greu. Când ai suflatŭ a doua-óră am fostŭ la mijlocŭ pe dealŭ şi de mĕ lăsamŭ, picamŭ josŭ şi îmĭ rupeamŭ grumazii. Când ai strigatŭ a treia-óră, eram pe vîrfŭ de dealŭ şi am vĕdutŭ o grădină mândră, de ca aceea nu póte fi alta pe lume şi m'am luatŭ până la ea. Când ai sunatŭ a patra-óră, m'amŭ luatŭ sĕ vinŭ, şi nicĭ atuncĭ nu era sĕ vinŭ, că amŭ fostŭ în grădină la Flórea florilorŭ, dómna dinelorŭ, unde ceru-i mai seninŭ, apa mai limpede şi florile mai înfênate, cum nu se pomenesce pe-aicĭ."

— „Şi scire-ai duce pe feciorulŭ ăsta acolo?" întrébă moşulŭ.

— „Sci!"

— „E bine! dér cum vi-ţĭ duce, că albina nu te-a puté duce în spate; pe josŭ nu te vei puté ţiné de ea?! Fără scii una? scutură frêulŭ, care ţi-l'amŭ datŭ eu şi te suie cu albină cu totŭ în

Esamenŭ în penitenţiarulŭ din locŭ.

Braşovŭ, 31 Dec. v. 1892.

Esamenele anuale dela şcóla societăţii de ajutorare a penitenţiarilorŭ din locŭ, ca în toţĭ anii, aşa şi în anulŭ acesta, s'a ţinutŭ la 18 (30) Decemvre 1892.

Esamenele au fostŭ presidate de d-lŭ subjude de tribunalŭ M. Arzt, fiindŭ de faţă d-nii Bodo, fiscal reg. u., Mayer adv., Bart. Baiulescu protopresbiterŭ, I. Lengeru adv. D lŭ Koós, inspectorŭ r. u. de şcóle, din causa morbului, de astădată a lipsitŭ, însĕ a fostŭ representatŭ prin secretarulŭ d-sale.

Şcolarii au fostŭ împărţiţĭ în 3 despărţăminte: Românĭ, Maghiarĭ şi Germanĭ. Despărţ. Românilorŭ s'a esaminatŭ din *cetire, scriere şi aritmetică în minte şi pe tabelă*, dela órele 2—2½ de învĕţătorulŭ dela şcol. cap. gr. or. *C. Muşlea*. Desp. Maghiarilorŭ s'a esaminatŭ din *aritmetică* în minte, cu deosebire din mĕsurile metrice, de învĕţ. dela şcol. cap. rom-cat. *K. Szász*. Desp. Germanilorŭ s'a esaminatŭ din *cetire, aritmetică, constituţiunea patriei şi limba maghiară*, de învĕţ dela şcól. ev. lut. M. *Teutsch*.

Şcolarĭ presenţĭ la esamenŭ au fostŭ: Românĭ 38, Maghiarĭ 25 şi Germanĭ 8. Intre şcolarii presenţĭ la esamenŭ au fostŭ mulţĭ, carĭ înainte de a intra în închisóre nu sciau ceti şi scrie nimicŭ.

D nii asistenţĭ s'au declaratŭ deplinŭ mulţămiţĭ cu rĕspunsurile şcolarilorŭ.

Muşlea,
învĕţ.

Petrecerĭ.

Tinerimea română din *Reciţa montană* invită la balulŭ românŭ, ce se va arangia Sâmbătă 9 (21) Ianuarie c. în sala d-lui Leopold Klemens. Intrarea: de persónă 50 cr., de familiă 1 fl. 20 cr. Suprasolvirile se vorŭ cuita publice, venitulŭ curatŭ este destinatŭ pentru scopurĭ filantropice. Musica va fi esecutată de capela naţională a d-lui Ioanŭ Radulescu. Inceputulŭ la 8 óre séra. Damele suntŭ rugate, pe câtŭ se póte, a se presenta în costumŭ naţionalŭ românŭ.

— —

Curatoratulŭ bisericei gr. cat. din *Abrudŭ*, invită la balulŭ, ce'lŭ va arangia în favorulŭ bisericei amintite, la 21 Ianuarie n. c. în sale dela „Româncuţa". Intrarea de persónă 1 fl.; de familiă de 3 membri 2 fl., ér pentru ceilalţĭ membri câte 50 cr. Oferte în favorulŭ bisericei se primescŭ şi se vorŭ chita în publicŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Pentru comitetŭ: Alesandru Ciura, preş.; Dr. Laurenţiu Popŭ, cassarŭ.

— —

In *Alba Iulia* se va da la 10 (22) Ianuarie c. v. petrecerea cu dansŭ, în sala cea mare a hotelului „Hungaria", cu concursulŭ capelei Stancoviciu-Coca Inceputulŭ la 8 óre séra. Intre pause se va juca „*Căluşerulŭ*" şi „*Bătuta*" de 12 tinerĭ din Alba-Iulia, ér imediatŭ urméză *jocŭ de tombolă*. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru cassa bisericei gr. or. din Alba Iulia. Pentru comitetulŭ arangiatorŭ: Ioanŭ Munteanu, advocatŭ, ca preşedinte; Publius Rozorŭ, cassarŭ. Petru S. Cirlea, controlorŭ. Intrarea: de persónă 2 fl. Ofertele se vorŭ chita pe cale diaristică. Bilete de întrare se elibereză în prăvălia d-lui Petru S. Cirlea şi séra la cassă. Damele suntŭ rugate a se presenta în toaletă de promenadă, orĭ în costumŭ naţionalŭ.

Literatură.

A apărutŭ:

Musa Someşană, poesii poporale române din jurulŭ Năsĕudului, adunate şi arangiate de dascălulŭ *Iuliu Bugnariu*. Partea I) Balade. Proprietatea, editura şi tipografia „Aurora" A. Todoranŭ în Gherla (Szamosujvár). Formatŭ 8⁰ de 96 pag. Preţulŭ 30 cr.

*

Altera pars. Rĕspunsŭ la critica publicată de d lŭ Ionescu-Gionŭ în „Revista Nouă" nr. 3 şi 4 dela 15 Iunie 1892, de *I. Manliu*. (Extrasŭ din „Convorbirile Literare" din Novembre şi Decemvre 1892). Bucuresci 1892. Stabilimentulŭ graficŭ I. V. Socecŭ. (Strada Berzei 59.) Formatŭ mare 8⁰ de 46 pag. preţulŭ 1 leu.

*

Cultura Hămeiului de *Ioanŭ S. Ordeanu*, absolventŭ alŭ şcólei de agricultură dela Ferĕstrĕu, fostŭ practicantŭ (bursierŭ) pe fermele modelŭ ale archiducelui Albrecht. Bucuresci, 1892. Tipografia Euf. N. Miulescu (Strada Câmpineanu nr. 46) Formatŭ mare 8⁰ de 19 pag. Preţulŭ 50 banĭ séu 25 cr.

ECONOMIA.

Pomăritulŭ.

I.

Iubite cetitorule! Ceea ce ţĭ-oiu scrie sub numele pusŭ în fruntea acestui tractatŭ, prea credŭ, că nu-ţĭ va fi lucru de totului totŭ nou. Că şi eu, dér mai multŭ alţii mai capabilĭ decâtŭ mine, ţi-au atrasŭ atenţiunea asupra lui, ér décă nu ţi-a atrasŭ atenţiunea vre-o scriere privitóre la asta, atuncĭ de bună sémă mama cea bună, natura, te-a învitatŭ nu odată, ci de multe, fórte de multe-orĭ, a-o privi cu atenţiune, a-o studia, a-o admira şi în fine a preamări pe celŭ ce tóte le-a făcutŭ, le ţine şi le ocârmuesce.

Din parte-mĭ, dreptŭ sĕ-ţĭ spunŭ cum în nenumĕrate rêndurĭ am mai spus'o, sunt şi am fostŭ din crudele mele tinereţe unulŭ din cei mai fierbinţĭ adoratorĭ ai naturei. Până eram micŭ încă şi păsceamŭ vitele tatălui meu, simţiamŭ ceea ce mai târdiu cetii în cărţile învĕţaţilorŭ, adecă că: „*nu e decâtŭ o mică parte a creaţiunei, care sĕ o putemŭ schimba în nutrementŭ, în vestminte şi îndestulirea corpului, dér creaţiunea întrégă póte servi pentru simţulŭ frumosului.*"

Frumseţa e pretutindenea. Ea se rĕspândesce în florile cele fără numĕrŭ ale primăverei. Ea unduléză în ramurile arborilorŭ şi în iérba câmpiei. Ea locuesce prăpastiile pămêntului şi ale mărei, şi strălucesce în colorile scoicelorŭ şi pietrilorŭ preţióse. Şi nu numai aceste slabe obiecte, dér oceanulŭ, munţii, norii, cerulŭ, stelele, sórele când rĕsare şi apune, totulŭ este inundatŭ de frumseţă. Universulŭ este templulŭ sĕu; ómenii, carĭ o simţescŭ cu vioşie, nu potŭ ridica ochii fără ca ea sĕ nu-i încungiure de tóte părţile. Apoi frumseţa e atâtŭ de preţiósă, plăcerile ce ea ne aduce suntŭ aşa de delicate şi de curate, cu atâta influinţă asupra simţemintelorŭ nóstre celorŭ mai nobile şi mai fragede, suntŭ atâtŭ de aprópe de adoraţiunea ce o avemŭ cătră Dumnedeu, încâtŭ e durerosŭ a cugeta la mulţimea de ómenĭ, carĭ trăescŭ aci josŭ ca orbii, ca şi cum ei, în locŭ de a fi stăpânii acestui frumosŭ pămêntŭ şi acestui firmamentŭ gloriosŭ, a locuĭ într'unŭ arestŭ. O bucuriă nemărginită e pierdută pentru lumea, care nu cultivă simţĕmêntulŭ frumosului.*)

Şi cine, rogu-vĕ, nu se simte într'o altă lume, care-i umple inima de farmecŭ şi plăcere, când ese din lucrătórea sa la largulŭ, în natura cea liberă şi plină de frumseţă a prea perfectului Creatorŭ; cine nu ar dori, ca sĕ fiă pururea în contactŭ imediatŭ cu murmurulŭ rîurilorŭ, şi sĕ respire în ticnă aerulŭ îmbalsamatŭ, ce-lŭ eshală iérba, pomii, arbori şi tóte vegetalele prea bunului Creatorŭ?

Dér nu fiă-care din noi este in plăcuta posiţiă de a fi pururea la largulŭ; lupta pentru esistinţă ne ţine pe unulŭ în laboratorulŭ sĕu, pe altulŭ la masa sa, pe altulŭ în prafulŭ şcólei orĭ altŭ unde-va închisŭ, cum amŭ dice, între patru păreţĭ, ca acolo muncind, întru sudórea feţei, sĕ-şĭ câştige pânea cea de tóte dilele. Fiă-care are însĕ o casă; mai la fiă-care casă este o grădină mai mare orĭ mai mică; datorŭ este decĭ fiă-care, ca din grădina s'a, mare séu mică, cum o are, sĕ facă unŭ adevĕratŭ paradisŭ de plăcere, unŭ raiu pămêntescŭ, care sĕ-i servéscă de plăcere în timpulŭ liberŭ, şi sĕ-i aducă totodată veniturĭ reale, în proporţiune cu munca, ce va pune.

Şi acéstă datoriă o are totŭ omulŭ, şi bogatulŭ şi sĕraculŭ, şi amploiatulŭ ca şi preotulŭ, învĕţătorulŭ, orĭ ţĕranulŭ, căcĭ toţĭ suntemŭ ómenĭ şi ca atarĭ toţĭ avemŭ dreptulŭ de a ne folosi de binefacerile naturei, dér avemŭ şi datorinţa de a ajutora natura după putinţă, ca ea sĕ producă ce noi voimŭ.

Şi acésta, celŭ puţinŭ în parte, este cu putinţă. Au nu vedemŭ esemple destule? Icĭ o grădină încungiurată cu gardŭ viu, plină de pomĭ nobilĭ, carĭ primăvéra îmbată aerulŭ cu frumósele lorŭ florĭ, peste véră adăpostindŭ sute şi mii de paserĭ, ce te transpunŭ într'altă lume cu glasurile lorŭ, ér tómna umplu punga proprietarului cu parale, pe lângă ce i a umplutŭ podulŭ cu póme şi pivniţa cu mustŭ bunŭ şi scumpŭ. Lângă o astfelŭ de grădină, despărţită numai prin gardŭ, au nu vedemŭ adesea altă grădină, a altui proprietarŭ, póte chiar mai mare decâtŭ cea dintâiu, dér rĕu îngrădită şi plantată numai cu ceva baraboiu, orĭ zarzavatŭ, ér partea cea mai mare plină de cucute, urdicĭ, brusturĭ, polomidă? Spună-mĭ fiă-cine, cătră care din aceste două are mai mare atragere, care-i ofere mai mare plăcere şi care aduce proprietarului mai mare câştigŭ? — De bună sémă, cea d'intâiu!

Acésta sciindu o, au nu face unŭ pĕcatŭ de mórte celŭ ce — avêndŭ şi putêndŭ — nu voesce a face din grădina sa unŭ adevĕratŭ raiu pămêntescŭ şi isvorŭ de câştigŭ? Au nu e vrednicŭ de batjocura lumei celŭ ce, avêndŭ grădina sa, în locŭ de a-o cultiva, după cum trebue, o lasă în scirea naturei, sĕ producă ea după chibzuiélă? E dreptŭ, că natura îi şi pedepsesce pentru acésta, căcĭ le dă buruiene, cucute, bucinişĭ, lobode, scirŭ, polomidă, ér ei în-

*) Vedĭ W. E. Chaning. Educaţiunea personală séu cultura individului prin sine însusĭ, cu o notiţă asupra autorului şi scrierilorŭ sale, de Michailŭ Strajan pag. 26—27 (Iaşĭ Tipografia naţională 1873.) I. P. R.

---

spatele calului, că-ţĭ ajunge mai degrabă."

Aşa Florea florilorŭ scutură frêulŭ ce i-l'a datŭ elŭ şi-i vine unŭ calŭ de aurŭ şi se suie cu albină cu totŭ în spatele calului.

— „Cum vréi sĕ mergemŭ, domnulŭ meu, — întrébă calulŭ: ca vêntulŭ, orĭ ca gândulŭ?"

— „Ca gândulŭ, că unde gândescŭ, acolo sĕ mĕ pomenescŭ!"

Pe când a gătatŭ cu vorba, calulŭ mână sborŭ în grădina la Flórea florilorŭ.

După ce se vede ajunsŭ, slobóde calulŭ în drumulŭ lui, éră pe albină o lasă între florĭ, sĕ sugă din care-a vrea; elŭ se bagă în casă.

—„Norocŭ bunŭ sĕ dée Dumnedeu!"

— „Norocŭ sĕ ai feciorŭ necunoscutŭ p'acestŭ pămêntŭ; în ce umblete eştĭ?"

— „In umblete de slujiă, décă aşĭ avé la cine."

— „Atuncĭ ai nimeritŭ chiar bine, că mie încă îmĭ trebue o slugă sĕ dea la galiţele astea, când mi s'ar întêmpla sĕ am ceva cale: orĭ la unŭ têrgŭ, orĭ la cutare balŭ."

— „Griji-le oiu eu, fii molcomită,— dice Flórea florilorŭ, şi nu-i avé căinţă după mine."

Diminéţa Flórea florilorŭ îi dă patru sacĭ de grăunţe; doi pe diminéţă şi doi pe séră, că bagŭ sémă a avutŭ galiţe multe.

Elŭ îndată prinde a împroşca la grăunţe şi a trage apa în vălauĕ. In vremea asta Flórea florilorŭ se găta de balŭ şi după ce s'a gătitŭ, iese în pridvorulŭ casei, fiscură odată în degetŭ şi vinŭ patru cai negri cu unŭ hinteu negru, — neprinşĭ de nime, nemânaţĭ de nime, se oprescŭ înaintea uşii. Ea se suie în hinteu şi... drumŭ...

După ce s'a dusŭ, Flórea florilorŭ s'a gătitŭ mai altfelŭ decâtŭ ea şi a scuturatŭ apoi frêulŭ celŭ de aramă şi a venitŭ unŭ calŭ de aramă aşa de agerŭ, că din copite scântei sbura.

— „Cum e domnulŭ meu şi dragulŭ meu," întrébă calulŭ.

— „Aşa, că s'a dusŭ dómnă-ta şi dómna mea la balŭ şi ne-omŭ duce şi noi, dér întâiu mĕ îmbracă şi pe mine ca pe tine."

— „Caută în urechea drépta, că-i afla acolo unŭ rêud de haine,"

Caută în urechea drépta şi se îmbracă ca unŭ puiu de grofŭ, totŭ în aramă de susŭ până josŭ.

„Cum a fi — mai dice calulŭ: ca vêntulŭ orĭ ca gândulŭ?"

— Ca gândulŭ: — totŭ treidecĭ de paşĭ înaintea ei."

Bine nu-şĭ gată cu vorba, sĕ şi află treidecĭ de paşĭ înaintea ei şi mergŭ totŭ aşa până în capĕtulŭ oraşului, unde avea sĕ se ţină balulŭ. Acolo a aşteptatŭ sĕ tréĕă ea înainte, că nu scia, în care casă sĕ se bage.

Când a ajunsŭ la casa cu balulŭ, Florea florilorŭ s'a băgatŭ în casă; caii se preumblau prin oraşŭ cu hinteulŭ după ei. Elŭ încă se scobóră josŭ, îşĭ légă calulŭ de crucea ferestrii şi după ce se bagă în casă, o apucă la jocŭ şi... hopŭ —ţupŭ, până cătră ujina cea bună. Dér ei aşa jócă de frumosŭ, că tótă lumea câtă era adunată, numai la joculŭ lorŭ se uita şi se mira de i şi de frumseţa lorŭ, câtŭ de bine era vîjitŭ unulŭ pentru altulŭ.

Când a fostŭ la ujina cea bună, Florea florilorŭ iese afară, bagă mâna în urechea calului şi scóte trei vicĭ de galbinĭ; plătesce ţiganii, petrecerea şi se duce. Fetei nu i-a părutŭ mai rĕu, când l'a vĕdutŭ, că merge, numa cum o ai fi opăritŭ şi numai peste multŭ s'a luatŭ şi ea cătră casă. Ea câtŭ a jucatŭ la balŭ cu elŭ, totŭ în ochii lui s'a uitatŭ şi când a vĕdutŭ pe slugă, îlŭ reducea cătră elŭ; dér éră se cugetă, că „acasă l'am lăsatŭ, şi nu are elŭ haine de acelea."

Când e în cea diminéţă éră îi lăsă ea patru sacĭ de grăunţe şi se duce la balŭ îmbrăcată tótă haine albe, cu patru cai albĭ şi cu hinteulŭ albŭ.

Florea florilorŭ, după ce s'a dusŭ, scutură frêulŭ celŭ de argintŭ şi îndată vine calulŭ şi dice: „cum a fi domnulŭ meu, stăpânulŭ meu?"

— „Aşa, că s'a dusŭ dómna ta şi dómna mea la balŭ şi ne-omŭ duce şi noi, dér mai nainte mĕ îmbracă şi pe mine ca pe tine."

ghitŭ golŭ, vĕdêndŭ fructele cele amăgitóre în grădinile vecinilorŭ mai harnicĭ. Dér ar trebui sĕ-i pedepséscă şi societatea, aşa bunăóră sĕ-i strige în Joi marĭ peste satŭ, ca modelŭ de lenoşĭ, sĕ-i satiriseze feciorii în jocŭ, în chiuiturĭ potrivite, cum sciu ei etc.

Trebui-re-arŭ, ca sĕ ne punemŭ din rĕsputerĭ, care de care, sĕ ne facemŭ grădinile adevĕrate locurĭ de plăcere şi isvórĕ de venitŭ sigurŭ; trebui-re-arŭ sĕ ne gândimŭ, că: după cum strămoşii noştri sciură face din Dacia cea sĕlbatică o Daciă ferice, lăzuindŭ pădurĭ, îndreptândŭ râurĭ, făcêndŭ punţĭ, podurĭ, drumurĭ, cetăţĭ şi sate bine organisate, stîrpindŭ plantele şi animalele stricăcióse orĭ nefolositóre şi înlocuindu-le cu plante şi animale nobile, şi lăsându-ne nouĕ numai fórte puţinŭ de lucru, pe lângă cum avură ei în acéstă patriă,—baremĭ acestŭ puţinŭ sĕ-lŭ mai facemŭ şi noi, sĕ continuămŭ opera începută de dênşii, sĕ fimŭ—ceea ce ne este menirea — cultivătorii Europei orientale, adevĕraţii urmaşĭ ai legiunilorŭ celui mai puternicŭ poporŭ din câte a esistatŭ când-va pe pămêntŭ, modelŭ de hărniciă şi cruţare.

Trebui-re-arŭ sĕ începemŭ a fi adevĕraţĭ *Romanĭ*, nu numai Românĭ, lucrulŭ nostru sĕ se cunóscă dintre alŭ altorŭ ómenĭ, grădinile nóstre sĕ ne învite şi amăgéscă a sta — cum se ḑice — şi flămânḑĭ chiar întrênsele, sĕ nu ne putemŭ despărţi de ele ca Adam de raiu; casele nóstre sĕ fiă adevĕrate cuiburĭ de plăcere, curate şi pline de totŭ binele, din care sĕ ne fiă greu a ne despărţi, când nu cere trebuinţa, şi care sĕ fiă orĭ când mai preferite neamului nostru, decâtŭ puturóselorŭ crişme, infectate de puterile beuturilorŭ beţive şi a necurăţeniei. Trebui-rea-rŭ ḑicŭ, nu ḑicŭ că ar fi de doritŭ numai, ci ḑicŭ, că ar trebuì ca prin muncă sĕ scótemŭ avuţii din moşia nóstră câştigată cu lupte şi îngrăşată cu sânge de strămoşii noştrii, şi prin cruţare sĕ devenimŭ ceea ce póte deveni unŭ poporŭ harnicŭ şi muncitorŭ, sĕ devenimŭ avuţĭ şi fericiţĭ. Inceputulŭ sĕ-lŭ facemŭ cu casele şi grădinile nóstre, apoi sĕ luămŭ holdă de holdă, ogorŭ de ogorŭ şi tóte sĕ le aducemŭ în starea de a produce bucatele cele mai bune şi mai multe.

(Va urma.) **I. P. Reteganulŭ.**

Arta de a trăi.

După *Stugau*, de *Camilă B...*

Sĕ fimŭ cu sânge rece.

O piedecă comună pentru fericirea omenéscă e o iritabilitate prea mare, care face, ca adesea cele mai neînsemnate întêmplărĭ ale vieţei de tóte ḑilele, sĕ ne irite şi în urmă sĕ ne pierdemŭ pe ḑile înainte buna nóstră disposiţiune. O supă prea sărată, o sticlă spartă, o haină rĕu croită, cuvêntulŭ aspru alŭ unui şefŭ, o cértă neînsemnată suntŭ în stare sĕ ne schimbe fără de veste umorulŭ nostru trandafiriu în cea mai négră disposiţiune.

La unele temperamente, ca la celŭ colericŭ, indisposiţiunea se descarcă mai adesea, ca şi o vreme grea, trecŭ câteva tunete şi ceriulŭ sufletescŭ devine érăşĭ seninŭ. La alte naturĭ, mai cu sémă la cele melancolice, indisposiţiunea e clocită şi crescută în linişte. Acestea suferŭ mai multŭ, pentru-că suferŭ mai îndelungatŭ şi pentru-că activa lorŭ fantasiă face dintr'unŭ ţînţarŭ unŭ armăsarŭ.

Tuturorŭ acelora, carĭ suntŭ dotaţĭ cu unŭ astfeliu de temperamentŭ, le recomandămŭ ḑicerea *„fi cu sânge rece“*. Orĭ ce neplăcere ni-s'ar şi întêmpla în decursulŭ ḑilei, ea sĕ ne afle apăraţĭ prin propunerea nóstră de a nu ne lăsa sĕ ne turbure şi întunece seninătatea sufletului nostru.

„Fi cu sânge rece“, e o ḑicere escelentă, numai câtŭ împlinirea ei e adesea cam anevoiósă.

Fi cu sânge rece, când ai cerutŭ o slujbă, şi veḑĭ, că unŭ nemernicŭ protegiatŭ e pusŭ înaintea ta. *Gândesce-te, că ce sórte ar avé prostia, décă n'ar avé protectorŭ.*

Fi cu sânge rece, décă tu capeţĭ unŭ „bobârnacŭ“, pe care l'ar fi meritatŭ superiorulŭ tĕu, şi décă elŭ capătă o distincţiune, pe care ai fi meritat'o tu. Astfelŭ de lucrurĭ nu ţi-se întêmplă numai ţie, ele suntŭ de tóte ḑilele.

Fi cu sânge rece, când limbĭ calumniătóre îţĭ mânjescŭ cu veninulŭ lorŭ numele tĕu onestŭ. Cugetă-te, că dintr'o mocirlă próstă, nu potŭ evapora parfumurĭ frumóse.

Fi cu sânge rece, când îngâmfatulŭ favorisatŭ de norocŭ, care póte nu e vrednicŭ sĕ-ţĭ deslege curelele încălţămintei tale, dér mândru pe saculŭ sĕu cu banĭ, trece pe lângă tine fără sĕ te observe. Aşa ceva nu e supĕrăciosŭ, ci numai comicŭ.

Nu esistă mijlocŭ mai bunŭ pentru a frânge vêrfulŭ ţepelorŭ şi ghimpilorŭ vieţei, decâtŭ décă ne încercămŭ a observa şi partea comică a lorŭ. Celŭ ce în arta de a trăi a ajunsŭ la convingerea şi abilitatea acésta, sufletulŭ aceluia e provĕḑutŭ cu o perină elastică, de care se paraliséză ghionturile şi loviturile sorţii.

Şi în fondŭ, nicĭ nu e aşa lucru greu a-ţĭ însuşi acestŭ umorŭ divinŭ. De aprópe vĕḑute, nu suntŭ óre cele mai multe inperfecţiunĭ ale vieţei, prin carĭ ne simţimŭ ofensaţĭ, numai nisce absurdităţĭ? Şi absurditatea nu este óre nota caracteristică a comicului? Totulŭ depinde de acólo, ca sĕ ne punemŭ pe punctulŭ de vedere corectŭ. Din perspectiva sborului, lucrurile aparŭ cu totulŭ altcum, ca privite de josŭ séu din lăturĭ. Sĕ ne silimŭ decĭ a ne ridica în perspectiva sborului şi încetulŭ pe încetulŭ vomŭ ajunge la acea privire senină a vieţei, ce e transfigurată şi împăcată, şi în care constă umorulŭ adevĕratŭ şi adevĕrata înţelepciune a vieţei.

SORCOVA.

Din scrierile lui **De la Vrancea.**

I.

Troenii se ridicau namilă pănă la tinda creştinului. Viscolulŭ giuruia desŭ foloştină înflorită, ca nisce rotocóle de hârtiă albă, — şi mi-ţĭ gonia cu mâniă nemiluită: spulberândŭ fulgii de zăpadă în vîrtejŭ şi stolurĭ, repeḑite în lungulŭ uliţelorŭ, sparte la rĕspintii şi împrăsciate fără căpĕtâiu în largulŭ măidanelorŭ dela Olănita. Părtia nu se mai cunoscea înăbuşită sub o velinţă de zăpadă, ce-ţĭ trecea de glesne şi mai bine.

Fumulŭ căminelorŭ, zăpăcitŭ de bătaea crivăţului, se svêrcolia pe locŭ, şi ca şi cum ar fi fostŭ sorbitŭ de vetre, se prăbuşia îndărĕtŭ pe gâtulŭ coşurilorŭ.

Mahalaua înţelenise îngropată în zăpadă; vêntulŭ şi gerulŭ tăiau la ficaţĭ pe orĭ-care îndrăsnia sĕ iésă afară din casă.

Nu se pomenia nicĭ gură de omŭ, nicĭ lătratŭ de câne.

Aşa anŭ nou, aşa Sân-Vasile, sĕ-lŭ hărăséscă Domnulŭ vrăjmaşilorŭ noştri, că şi d'ai avea tufă în bătătură, uiţĭ şi de toporŭ şi de tĕetorŭ, te daĭ câtŭ mai afundŭ în plapumă, îţĭ rĕstornĭ tóte ţóle în spinare, şi totŭ ghiaţă rĕmâi din tălpĭ pănă la creştetŭ.

Tarafulŭ lăutarilorŭ de subŭ Sotirŭ Ciupitulŭ, ţambalagiulŭ Olănitei, împodobise din preḑiuă unŭ capŭ mare de porcŭ cu tibetŭ conabiu şi albastru, cu busiocŭ şi cu cercei roşii în amêndouĕ urechile; şi mi-i vêrîse în dinţii rînjiţĭ unŭ trandafirŭ umplutŭ cu tocătură rumenă de peciă şi de muş hiu. Dér toţĭ aşteptau sĕ vêḑă astă grozavă „Vasilcă“, şi nimenĭ n'o mai vedea de şi trecuseră ca la trei césurĭ de când sĕ luminase de ḑiuă.

Nu se pomenea nicĭ de sorcovăélă, după cum s'ar fi cuvenitŭ dela moşĭ dela strĕmoşĭ. Ţi-se prindea pleópă de pleópă, nară de nară, falcă de falcă, degera oulŭ în găină, ar fi înghieţatŭ flacările în limbĭ de focŭ neclintitŭ de gerŭ, ce sĕ pornise.

— N'am puté duce l'alde biata Bălaşa ceva curmee de viţă şi vrêscurĭ ujujite, ḑicea mama Arghiriţa cătră fata mare ce învêrtia mămăliga între genunchĭ şi se ştergea la ochĭ din pricina fumului. Biata Bălaşă! o fi amorţitŭ cu copilŭ cu totŭ! Sĕracă lipită, bolnavă că nu sĕ mai póte tîrî, vĕduvă, cu copilulŭ golŭ puşcă, pe aşa căţea de vreme nu sciu, ḑĕu, de şi o mai înnoda ḑilele. Scólă, Irino mamă, pune pe tine cojóca ta şi dulama mea, şi dute de veḑĭ ii aburesce coşulŭ a fumŭ?

Irina lăsă făcăleţulŭ în mâna măsei, sĕ strecură pe prispa din jurulŭ pĕreţilorŭ pănă la spatele casei, apoi sĕ întórse într'unŭ sufletŭ în tindă, sĕ scutură de omĕtŭ şi sări pe vatră.

— Nu e, mamă, nu e fumŭ, nu e nimicŭ; giamurile i suntă înghieţate tunŭ, cu frunḑe geruite, de nu le-ai răḑui nicĭ cu custura.

— Grăbesce, Irină, sĕ i ducemŭ ceva găteje, niţică mămăligă şi ceva fiertură; sĕ le aprinḑĭ foculŭ cum vei sci, grăi mama Arghiriţa, sĕ le pui masa c'orŭ fi flămânḑitŭ; şi e mai mare păcatulŭ sĕ scii pe femeă cu copilaşulŭ ăla pocăltitŭ şi degeratŭ la o ḑi aşa de mare!

II.

Zăpada ii pătrunsese în tindă, vêntulŭ ii cânta prin crăpăturile uşei par' c'ar fi vuitŭ în dubamare; şi Bălaşa era întinsă în lungulŭ patului, învĕlită c'o plapumă vechiă, soiósă şi ciuruită cu găurĭ prin carĭ eşiau ghiomotócele de lînă négră. Pe picióre îşĭ trântise douĕ scovergĭ. La sinŭ îşĭ ghemuise copilulŭ îmbrăcatŭ cu nisce sdrenţe de pantalonĭ, c'o scurteicuţă blănită, şi încinsŭ pe la mijlocŭ c'o basma roşiă. Chipulŭ ei, gălbejitŭ de bólă şi de sĕrăciă, începuse a murgi în vĕnĕtŭ; ochii pironiţĭ asupra copilului, perduseră luciulŭ vieţei, ca şi cum i-ai fi răḑuitŭ cu o gresiă.

— Mamă, mi-e frigŭ lângă tine, tu eştĭ prea rece, îngână copilulŭ dîrdâindŭ, lasă-mĕ sĕ mĕ dau josŭ.

— Bine, Nică, fă cum vréi, şopti Bălaşa cu o voce sfârşită. Câte-va lacrăme ii umeḑiră ochii ei uscaţĭ.

— Mamă, mie mi-e frigŭ, când stau în casă, adaogă copilulŭ trăgêndu-şĭ cismele, mai bine ar fi sĕ mĕ ducŭ cu sorcova. Soba nu s'a desmorţitŭ de trei ḑile, şi eu am merişorŭ şi busiocŭ uscatŭ, potŭ sĕ-mĭ facŭ o sorcovă, décă nu am una de têrgŭ cu florĭ şi cu betélă; şi póte sĕ viu cu parale, am sĕ-ţĭ cumpĕrŭ pâine caldă; aicĭ e frigŭ, mamă, vreau sĕ mĕ ducŭ!

Şi elŭ, care înghiţia în secŭ de fóme, nu-i venia sĕ spue dreptŭ, deşi nu era decâtŭ ca de şése anĭ, căcĭ simţia pe măsa bolnavă greu, şi totŭ zadarnicŭ ar

---

Calulŭ îndată ilŭ îmbracă totŭ în haine de argintŭ şi sĕ iau la drumŭ.

— „Cum sĕ mergemŭ' domnulŭ meu şi dragulŭ meu, întrébă calulŭ: ca vêntulŭ orĭ ca gândulŭ?

— „Ca gândulŭ totŭ cu ḑece paşĭ înaintea ei.“

Calulŭ şi sbóră cu ḑece paşĭ înaintea ei şi totŭ aşa au mersŭ pănă în oraşŭ. Acolo ea se băgă la balŭ; caii se preumblă în susŭ şi în josŭ cu hinteulŭ după ei.

Elŭ éră îşĭ légă calulŭ de ferêstră şi după ce se băgă în casă, o apucă la jocŭ şi apoi ţĕuete la „pe sumână, că-i Română“ pănă la ujina cea bună. Ea ca o flóre brumată îşĭ plécă capulŭ de supĕrare, că se duce aşa numai fără sĕ se arete, cine-i, de unde i, — şi se duce acasă îndată, căcĭ o ardea colo la inimióră alŭ pojarŭ alŭ dragostei.

Pe când a ajunsŭ ea acasă, galiţele erau săturate, foculŭ aprinsŭ şi mâncările la focŭ. Ea se totŭ uită, se totŭ uită la elŭ şi în ochii lui, şi-lŭ séménă totŭ mai tare cu „Fĕtŭ-frumosulŭ dela balŭ.“

„Elu i — cugetă ea,—că nime nu are atâta focŭ şi rugare în ochĭ, şi dela nime nu póte fi dragostea aşa dulce ca dela elŭ. Dér cum l'aşĭ însemna?!

„Peptulŭ meu arde de dragulŭ lui, inima mi se strînge când nu lŭ potŭ vedé şi mintea parcă mĕ părăsesce, când cugetŭ, că ar fi cu putinţă, — numai pe unŭ minutŭ sĕ nu fiă alŭ meu. Dér strige-me lumea, cum va vrea, că umblu după elŭ,—elŭ a fi alŭ meu, căcĭ:

„Pentru omulŭ, ce mi i dragŭ
Face-m'oiu şi parŭ în gardŭ;
Pentru omulŭ, ce mi-ĭ bunŭ
Face-m'oiu şi ciuhă 'n drumŭ.“

Diminéţa éră ii dă patru sacĭ de grăunţe şi ḑice, că pe séră sĕ pună'o olă cu apă la focŭ, că şi-orŭ face lăutorĭ Prinde apoi a se găti de balŭ şi după ce s'a gătatŭ, iese în uşă şi îndată vine unŭ hinteu cu patru cai roşii ca focŭ. Se suie în hinteu şi drumŭ...

Flórea florilorŭ sutură frêulŭ celŭ de aurŭ şi în clipă-i vine calulŭ — iute ca gândulŭ, repede ca vêntulŭ.

— Cum o fi stăpânulŭ meu?“ întrébă calulŭ.

— „Aşa, că s'a dusŭ dómnă-ta şi dómna mea la balŭ şi ne omŭ duce şi noi, dér mai înainte mĕ îmbracă şi pe mine ca pe tine.“

„Caută în ureche şi se'mbracă mai altfelŭ decâtŭ unŭ feciorŭ de împĕratŭ — numai în aurŭ curatŭ, de te orbia.

„Cum a fi stăpânulŭ meu — mai întrébă calulŭ — ca gândulŭ, orĭ ca vêntulŭ?“

— „Ca gândulŭ: ca sĕ fiu totŭ alăturea cu ea.

Calulŭ îndată a mânatŭ alăturea de ea şi au mersŭ totŭ aşa pănă la balŭ. Ei numa 'i crescea inima şi se topia tótă de bucuriă, că-lŭ simte şi-lŭ vede lângă ea, măcarŭ că nu au schimbatŭ nicĭ o vorbă unulŭ cu altulŭ pe totŭ drumulŭ.

După ce ajungŭ la balŭ, se şi prindŭ la jocŭ — hopŭ, ţupŭ....

Dragu-mi e cu cine jocŭ,
C'amirósă a busiocŭ;
Dragu-mi-e cu cine sărŭ,
C'amirósă-a calapărŭ!

Când e la ujina cea bună, elŭ se gătă de ducă; îşĭ ia pălaria, se şterge de sudorĭ, ca sĕ nu-lŭ prindă răcéla, décă ese înfierbântatŭ afară. Ea atuncĭ fără ca elŭ sĕ se prindă de veste, ii şi lipi unŭ botuţŭ de céră dinapoi în pĕrŭ.

Se ia elŭ cătră casă şi nu multŭ după aceea s'a arăduitŭ şi ea.

Séra îşĭ face lăutorĭ şi-lŭ chémă şi pe elŭ, sĕ-i spele capulŭ.

„O! dómna mea şi stăpâna mea — ḑise elŭ — cum m'aşĭ puté eu lăsa, sĕ mĕ spelĭ chiar dumnéta pe capŭ! unde se pomenesce: sĕ şédă împĕraţii la masă cu argaţii?!“

— „Ba că de nu-i veni la curtea mea, n'aĭ locŭ nicĭ o clipită.“

Acuma nu era scăpare. De silă, de voiă bună se lasă, căcĭ sluga trebue sĕ asculte de stăpânŭ. Ea îndată îi ia pălaria şi décă o ia, vede semnulŭ — botuţulŭ celŭ de céră în pĕrŭ.

„Aha! — ḑise — tu eştĭ, cu care am jucatŭ în balŭ?!“ şi îndată îlŭ cuprinde în braţe şi-lŭ sĕrută.

„De-acuma, — ḑice — soţŭ sĕ-'mĭ fii, soţă sĕ-ţĭ fiu.“

Şi au făcutŭ o nuntă mare, la care am şeḑutŭ în fruntea mesei, dér i-am lăsatŭ mulţămindŭ, că mi-a fostŭ somnŭ şi altă ḑi trebuia sĕ mĕ ducŭ la Giula după boi — bunŭ rĕmasulŭ.

Auḑită şi scrisă în Beţfia.

Kœvary.

fi fostŭ s'o mai mâhnéscă şi elŭ cu fómea lui.

— Dute, rĕspunse Bălaşa, închiḑêndŭ ochii înecaţĭ în lacrime. Eh! bine şciu eu ce te mână pe tine, dragulŭ mamei, bine sciu eu, numai Dumneḑeu nu scie! Dér vinŭ sĕ te mai sărutŭ odată înainte de a pleca.

— De ce sĕ mĕ săruţĭ, mamă, înainte de a pleca? întrébă Nică cam pe gândurĭ.

— Ca sĕ ţĭ fiă cu norocŭ, ca sĕ câştigĭ parale, ca sĕ te priméscă bine la casă de omŭ.

Şi după ce lŭ sărută pe frunte, pe obrajĭ şi pe ochĭ, copilulŭ se uită lungŭ în faţa ei, acum par'că mi-ai bătutŭ douĕ pirône de ghiaţă în amândoi ochii.

Dér vĕḑêndŭ, că mă-sa şi-a cuprinsŭ chipulŭ în mânĭ, o socoti mâhnită de vorbele lui, sĕ repeḑi la gâtulŭ ei, o mângâe uşorŭ pe tâmple, şi i strigă c'un glasŭ între rîsŭ şi plânsŭ;

— Vreĭ sĕ te sorocovăescŭ? Aşa cum m'ai învĕţatŭ tu mamă? „Tare ca ferulŭ, iute ca oţelulŭ." „Nu vreĭ? „Sĕ înflorescĭ, sĕ mărgăreşcĭ! Nu ḑicŭ bine? „Ca unŭ mĕrŭ, ca unŭ părŭ!"

Bălaşa, după ce zgârcĭ de trei patru-orĭ din mânĭ şi din picióre, îşĭ veni în simţire, ca dintr'unŭ somnŭ adêncŭ.

Nică era la gâtulŭ ei, şi începuse aşĭ îngâna vorbele cu plânsulŭ.

— Nu ḑicŭ bine mamă? De ce nu mĕ ascultĭ? „Ca unŭ firŭ de trandafirŭ, tare ca piétra, iute ca săgéta." Hai! mai sărută-mĕ odată, că am sĕ-ţĭ aducŭ pâne caldă dela Iane brutarulŭ.

Ilŭ sărută; şi par'că buzele i-se încălḑiseră într'unŭ sbuciumŭ de viéţă fără nădejde. Nică, după ce o bătu pe frunte cu mănunchiulŭ de merişorŭ şi busiocŭ, plecă îndesându-şĭ căciula pe urechĭ.

Când copilulŭ eşi afară din tindă, ilŭ segetă fiorulŭ crivĕţului, care te orbia şi ţĭ înneca rĕsuflarea. Cercă sĕ facă unŭ pasŭ din pragŭ, şi nu vĕḑu înaintea ochilorŭ. O pală grósă de zăpadă ilŭ isbi peste obrajĭ. In acea frământare cumplită, unŭ singurŭ gândŭ ii licărĭ în mintea lui de copilŭ: „Vreau sĕ aducŭ pâne caldă mamei, pâne caldă dela Iane brutarulŭ!"

Şi intră în zăpadă până în brâu.

Acolo se opri încremenitŭ. Auḑise ceva. Ilŭ striga cine-va. Auḑise bine numele lui. Dóră vêntulŭ sĕ fi luatŭ glasŭ? Şi vêntulŭ era rece, şi glasulŭ care-lŭ chiema era caldŭ; dér ca şi vêntulŭ se perdea, din ce în ce, într'o depărtare fără hotarŭ, de şi venia din apropiere. „Nică!.... Nică!..." Mai auḑi elŭ de ultima óră. Şi acestŭ glasŭ, care eşia ca de suptŭ o copae rĕsturnată, era slabŭ, năbuşitŭ, tăeatŭ de tuse, borborositŭ într'o hîrâélă care-lŭ îngbieţa până la măduva óselorŭ.

— E mama! şopti copilulŭ clănţănindŭ; şi sĕ repeḑi la uşă. Pe când se lupta sĕ deschidă uşa cu mâna stângă, căcĭ cu dréptă strângea câtŭ putea sorcova de merişorŭ, Irina a mamei Argiriţei ilŭ sosi de pe urmă, cu unŭ maldarŭ de găteje şi de viţă uscată.

— Mama, dadă Irină, cere apă, deschide-mĭ, deschide-mĭ!

Când intrară în casă, biata Bălaşă sĕ dusese pe lumea cealaltă. Plapuma şi velinţele-i căḑuseră josŭ. O mână îi odihnea pe peptŭ, ér cealaltă încremenise în aşternutŭ. Cu ochii pe jumĕtate închişĭ, părea că-şĭ caută copilulŭ la sinŭ. Gura ei căscată, era o pată négră ca întunerecŭlŭ, şi totŭ ca întunerecŭlŭ, fără fundŭ.

— Dadă Irină, vrea apă, sĕ-i dămŭ apă, dadă Irină! îngână bietulŭ copilŭ, căutândŭ prin odae cana cu apă. Dada Irina în locŭ sĕ-lŭ asculte ilŭ luă în braţe şi se repeḑi cu elŭ pe uşă afară.

Când ilŭ duse l'alde Arghiriţa, şi dădu de căldură, Nică îmbrăţişă soba, închise ochii şi ḑise, încetinelŭ şi dulce:

— Dadă Irină, sĕ facĭ şi mamei focŭ, că multŭ e bine la căldură!

Apoi băgăndŭ sémă cum şoptiau de tainicŭ, Irina cu mama Arghiriţa, care adusese şi o luminărică de céră galbenă, întrebă cu binişorulŭ:

— Da ce sĕ facĭ, dadă Irină, cu luminarea?

— Sĕ ducŭ la mă-ta focŭ, lele, îi rĕspunse Irina.

— Şi eu, după ce m'oi încălḑi, mĕ ducŭ cu Sorocova, sĕ-i aducŭ pâne caldă, mormăi copilulŭ, aţipitŭ lângă sobă, strângêndŭ necontenitŭ, în mâna dréptă, mănunchiulŭ de merişorŭ şi de busiocŭ.

Dér pe când Arghiriţa vorbia ceva mai tare cu fia-sa, socotindŭ, că copilulŭ adurmise, Nică deschise sperioşŭ ochii sĕi albaştri, înecaţĭ în lacrime, sări de lângă sobă şi strigă, neputându-şĭ stăpâni plânsulŭ:

— Dadă Irină, nu vreau s'o daţĭ popei! De ce s'o bage în grópă! Mama e a mea, nu e a popei! Nu vreau sĕ-i dea ţărînă în ochĭ. Fie-vĕ milă! N'a făcutŭ nimicŭ, mamă Arghiriţă. Décă e sĕracă... când m'oi face mare, o sĕ fiă bogată. O sĕ-i cumpĕrŭ scurteică, rochiă şi şurţŭ; sĕ nu mi-o daţĭ popei! Şi nu s'a dusŭ la biserică o'a fostŭ bolnavă, dadă Irină; dumniata şcii, cum se ducea înainte... dumniata scii...

Abia după multe mângăerĭ şi făgăduelĭ, că n'o sĕ dea pe mă-sa în mâna popei, sĕ linişti, sĕ culcă d'a curmeḑişul patului de lângă sobă, şi adormi oftândŭ, nevoindŭ sĕ mănânce decâtŭ „odată cu mama."

A doua-ḑĭ tóte i-au fostŭ d'a surda; s'a rugatŭ, a plânsŭ, a ţipatŭ, că popa n'a voitŭ sĕ-lŭ asculte. Mă-sa a pornit'o cu tălpile înainte. Degiaba le-a ḑisŭ tu turorŭ: „lăsaţi-o barĕmĭ până s'o muia curtea bisericei!" auḑêndŭ, că pămêntulŭ de grópă e tare ca osulŭ.

Şi tótă lumea i-s'a părutŭ rea de atunci înainte; mai alesŭ părintele Tudorŭ. Şi din mâna popei, multă vreme, n'a luatŭ nicĭ colacŭ, nicĭ prescură, nicĭ artosŭ.

Ér mama Arghiriţa, în locŭ d'o fată, avu o fată ş'unŭ băiatŭ.

Credinţe deşerte la ţĕranii ruşĭ.

I.

Deşi au trecutŭ nouĕ vécurĭ dela încreştinarea Ruşilorŭ, cu tóte acestea încă până în ḑiua de astăḑĭ s'au mai păstratŭ credinţe deşerte între ţĕranii din Rusia.

Interesante suntŭ credinţele deşerte din comunele guvernamentului *Tambow*, pe carĭ le-a adunatŭ publicistulŭ rusŭ Bondarenco*). Aşa istorisesce elŭ, că în satulŭ Rudovca (cerculŭ Kusanov) este lăţită credinţa într'unŭ *Dumneḑeu alŭ găinilorŭ*. Acestŭ ḑeu, care este representatŭ în forma unei petri negre de mărimea unui ou, găurită prin mijlocŭ, póte fi desgropatŭ din orĭ-ce parte a pământului şi apoi se pune în coteţulŭ găinilorŭ pentru ca acesta sĕ fiă apărate de bóle. Ţĕranii se folosescŭ de acéstă credinţă şi când suferŭ de măsele. In casulŭ acesta ei alérgă, la satulŭ vrăjitórei din satŭ, la ḑeulŭ găinilorŭ. Vrăjitórea duce pe bolnavŭ în curtea găinilorŭ, borborosesce ceva din gură cătră ḑeulŭ găinilorŭ şi apoi cu acéstă pétră face de şése orĭ semnulŭ crucei peste măséua care'lŭ dóre, şi durerea, se ḑice, că încetéză.

Inainte cu cincĭ-ḑecĭ de anĭ, când isbucni bóla de vite, locuitorii din satŭ ridicară în apropiere o colină, în mijloculŭ căreia făcură o gaură mare. La amêndouĕ părţile acestei găurĭ ridicară douĕ rugurĭ şi după săvêrşirea rugăciunilorŭ, li-se dete focŭ. Vita bolnavă era mânată peste gaura acoperită de fumŭ. Décă mijloculŭ acesta nu ajuta, atuncĭ se alerga la altŭ mijlocŭ. După înţelegere între ele, se adunau în puterea nopţii fetele şi vĕduvele din satŭ în mijloculŭ satului şi aduceau icóne, tămâe, o lampă şi o sapă. După ce se desbrăcau de hainele de de-asupra şi-şĭ despleteau pĕrulŭ, treceau pe uliţele din satŭ numai în cămaşe şi desculţe, în următórea ordine: Inainte una ducea o icónă, după ea venea una, care tămâia, a treia arăta drumulŭ cu lampa, ér celelalte duceau sapa. La fiă care rĕspântiă se opreau şi săpau o brazdă în formă de cruce, presĕrau peste ea tămâiă şi făceau rugăciunĭ.

După ce treceau prin tóte rĕspântiile, se întorceau acasă. In cursulŭ procesiunei, păstrau cea mai mare tăcere şi se îngrijeau, ca bărbaţii, sĕ nu scie nimicŭ despre acésta, ba nicĭ femei e mă ritate nu trebuiau sĕ scie nimicŭ. Décă observau, că vre-unŭ străinŭ le spionéză, ilŭ încunjurau şi-lŭ băteau sdravĕnŭ apoi îşĭ continuau procesiunea.

*) Zwaja, Starina 1890 I, 114 sg.

POVEŢE.

Cum sĕ lipimŭ porcelanulŭ? Pentru ca sĕ lipimŭ unŭ vasŭ de porcelanŭ spartŭ, sĕ se ia unŭ pumnŭ de flóre de făină de mălaiŭ şi sĕ se amestece cu puţină apă, astfelŭ, ca sĕ se fermeze o cocă cam tare şi bine legată. Apoi cu acéstă cocă, care e de o trăinicĭă estra mare se potŭ lipi la unŭ locŭ bucăţile unui vasŭ de porcelanŭ.

MULTE ŞI DE TOATE.

O sabie care stă 26 de ani în pieptulŭ unui omŭ.

O istorie fórte curiósă se comunică din Germania. Unŭ individŭ cu numele Adam Abel, din Braunsfeld, se afla la 1866 într'unŭ regimentŭ de cuirasierĭ prusieni. In lupta de la Sadova, unŭ fragmentŭ de obuzŭ, i-a ruptŭ sabia şi l'a rănitŭ rĕu la peptŭ. Cu tóte acestea elŭ s'a vindecatŭ pe deplinŭ şi a putută sĕ ia parte la campania din 1870—71 (rĕsboiulŭ franco-germanŭ) din care a scăpatŭ teafărŭ.

Retrăgêndu-se din armată Abel s'a însuratŭ. Elŭ trăia fórte fericitŭ. Acum 6 lunĭ însĕ, suntde odată durerĭ violente în regiunea unde fusese rănitŭ la 1866. Mai târḑiu i s'a umflatŭ peptulŭ şi sĕrmanulŭ omŭ a trebuitŭ sĕ intre în spitalulŭ din Colonia. Intr'una din ḑilele trecute i s'a făcutŭ operaţie. Care nu le-a fostŭ mirarea doctorilorŭ, când au scosŭ din pieptulŭ fostului soldatŭ, o bucată de sabie de cuirasierŭ. Bucata acésta, lungă de 1 decimetru, perfectŭ ascuţită, a statŭ prin urmare în pieptulŭ lui Adam Abel 26 de anĭ, învĕluită în carne. Operaţia a reuşitŭ pe deplinŭ şi vindecarea vitézului cuirasierŭ se face peste câte-va ḑile.

*

Unŭ omŭ călcatŭ de trenŭ.

Ştefan Ţilică dintr'unŭ cătunŭ de lângă comuna Bucéştĭ, judeţulŭ Tecucĭŭ, avea în aceea comună unŭ frate cârciumarŭ. Elŭ se ducea adese-orĭ la fratele sĕu, unde bea, câte odată cu banĭ, de mai multe orĭ pe datorie. Altă dată ilŭ cinstea şi fratele sĕu, căruia de asemenea îi cam plăcea sĕ tragă la măsea. Intr'una din ḑilele trecute, Ţilică se duce ca de obiceiŭ la cârciumă.

— „Adă frate o oca, că mi-e sete, nevoe mare. Şi dacă vréi vină şi tu la masă sĕ bemŭ şi sĕ veselimŭ. La anulŭ nou am sĕ'ţĭ plătescŭ tótă datoria!"

— „Las' că'mĭ plăteştĭ tu; slavă domnului suntemŭ sănătoşĭ şi harnicĭ!" ḑise fratele.

Amêndoi fratii se aşéḑă la masă şi se puuŭ pe bĕute.

Ocalele de vinŭ se rĕnduescŭ pe masă până la orele 12 nóptea.

— „Şcii ce mĕ frate, ḑise cârciumarulŭ. Eu închidŭ prăvălia. Haide la cârciuma lui Coman. Ala are vinŭ bunŭ".

— „Bucurosŭ, rĕspunse Ţilică. Ştii vorba românului; „E mai bună mămăliga vecinului de câtŭ plăcinta la tu brânza".

Amêndoi fraţii s'au pusŭ din nou pe bĕute până în spre ḑiuă.

Atunci Ştefan Ţilică, îşĭ ia rĕmasŭ bunŭ de la fratele sĕu se sue pe calŭ şi dă sĕ plece spre casă.

— „Sĕ ştii frate, că de sĕrbători ai venŭ sĕ chefuimŭ împreună".

— „Cum nu; spune multă sănătate la nevastă şi la copii!"

Ştefan Ţilică, care era beatŭ, dete biciŭ calului şi ple ă. Nenorocitulŭ însĕ n'a mai sositŭ acasă. Cei de a casă credeau, că elŭ e totŭ la frate sĕu în Bucéştĭ. Işĭ póte orĭ-cine închipui nenorocirea lor, când în ḑiua următóre s'a aflatŭ pe linia ferată, la cantonulŭ No. 247, între Iveştĭ şi Hanul Conachi, cadavrulŭ lui Ştefan Ţilică. Elŭ fusese tăiatŭ de trenŭ, împreună cu calulŭ sĕu.

Bietulŭ omŭ, n'a avutŭ norocŭ sĕ petrécă sfintele sĕrbătorĭ cum îşĭ pusese de gândŭ.

Ĕtă unde duce pe omŭ beţia.

*

De ce n'avea Eva trebuinţă de servitóre.

In privinţa acésta o americană scrie următórele: Eva n'a avutŭ nicĭ odată trebuinţă de servitóre! Adam nu silia nicĭ-odată pe Eva sĕ-i facă ciorapĭ, nicĭ nu venea la ea, rugându-se, ca sĕ-i cóse vre unŭ nasture şi nicĭ n'a rugat-o vre-odată sĕ-i cóse mănuşile. Afară de aceea, elŭ n'avea obiceiulŭ sĕ cetéscă séra ḑiare nicĭ sĕ strige supăratŭ: „la ascultă nevastă — e gata cina?" Adam avea obiceiulŭ sĕ şĭ facă singurŭ focŭ, sĕ-şĭ sape singurŭ cartofii şi sĕ îngrijéscă singurŭ de ale casei. Elŭ îşĭ mulgea singurŭ vaca şi nicĭ odată nu venea la améḑĭ cu câte 12 prietinĭ cherchelíţĭ, mai cu sémă când în casă nu se afla de mâncare. Pe lângă aceea elŭ n'avea obiceiulŭ sĕ vie acasă nóptea pe la 1 ceasŭ după meḑulŭ nopţii, nicĭ nu se certa cu Eva, care ilŭ aştepta acasă plângând. Pe lângă aceea Adam nu stetea la cârciumă pe când Eva legăna pe micuţŭ „Cain". Pe vremea aceea nicĭ nu era obiceiulŭ, ca bărbatulŭ sĕ-şĭ arunce ghetele în tóte colţurile odăii. Adam îşĭ punea cismele una lângă alta sub smochinulŭ obişnuitŭ. Cu unŭ cuvêntŭ, elŭ nu credea, că femeea e creată ca sĕ'i servéscă şi nicĭ nu'i era ruşine sĕ împărtăşéscă lucrulŭ casnicŭ cu femeea sa. Apoi mai e şi unŭ lucru: Eva din Paradisŭ nu cetea ḑiare de mode. Ea ştia puţină botanică, dér nu da nicĭ-odată serate. Obiceiurile „Evelorŭ moderne" îi erau ei necunoscute. De aceea Eva n'avea nevoe de servitóre.

*

Unchiulŭ şi nepotulŭ.

Unŭ unchiŭ ḑice nepotului sĕu, care'i totŭ cerea mereu parale: — Am dat uatŭ cincĭ-ḑecĭ de mii de lei; décă tu eştĭ vrednicŭ sĕ'i scoţĭ, jumătate sĕ fie ai tĕi. Nepotulŭ primeşte şi se pune pe lucru. După o lună unchiulŭ sĕu ilŭ găseşte şi'lŭ întrébă: — Ei bine? — Ce vréi scumpe unchiule, din cincĭ-ḑecĭ mii lei de abia am pututŭ scóte jumătatea mea... pe a d-tale mi-a fostŭ imposibilŭ.

*

Carne de câne.

O revistă hygienică relatéză următórele: O nouă calamitate s'a arătatŭ pentru mulţĭ muritorĭ iubitorĭ de cânĭ. Amatorii de carnea acestora, fură, fără deosebire de felŭ de câne, drăguţele animale, carĭ delectéză pe mulţĭ pentru ai căroră nervĭ orĭ şi ce ocupaţie productivă este supărătóre. Nenorociţii amatorĭ de cânĭ, nu numai că se despartŭ pentru eternitate de drăguţele lorŭ finţe, dar mai suntŭ expuşĭ sĕ le şi mănânce în cârnaţĭ, în budincĭ, în salamurĭ recomandaţĭ prin etichete chiar polite. In Münich, unde suntŭ mai multe măcelării publice pentru carne de câne, nu mai este impresiunea de a mânca cânĭ, ci este gróza furtului intinsŭ alŭ acestorŭ fiinţe pentru „varnivirşĭ," ce sĕ consumă chiar acolo şi salamurĭ din carĭ ni se trimitŭ şi nouă. Se ḑice că pretextulŭ Nemţilorŭ de a fi încuragiatŭ măcelăriile de cânĭ arŭ fi dorinţa sĕ scape de turbare. Decişĭ ómenĭ, dar şi nemiloşĭ! Noi ne putemŭ mândri celŭ puţinŭ, că avemŭ atâta milă de cânĭ în câtŭ preferimŭ turbarea, numai sĕ nu supărămŭ

pe aceste animale, a căroră îngrijire religiósă asigură raiulŭ foştiloră noştri stăpênitorĭ?!.

*

Miliónele şi miliardele armateloră europene.

Unŭ scriitorŭ militarŭ vestitŭ a publicatŭ acum de curêndŭ unŭ ştudiu asupra „păcei înarmate“, de care sufere Europa. Interesante suntŭ tabelele publicate, carĭ arată, ca Europa, care în anulŭ 1869 avea cam la 7 milióne soldaţĭ, în anulŭ 1892 avea deja $12\frac{1}{2}$ milióne soldaţi şi în anulŭ 1900 va dispune peste 22 milióne de baionete. Se se companeze următórele cifre:

Armatele Europei	1892	1900
Francia	2,500.000	5 000.000
Rusia	2,451.000	4,350 000
Germania	2,417.000	4 000.000
Italia	1,514.000	2,236 000
Aus.-Ung.	1,050.000	1,900.000
Turcia	700 000	1,150.000
Anglia	342.000	800.000
Spania	300 000	602 000
Şved. şi Nor.	270.000	510.000
Elveţia	212.000	489.000
România	153.010	280.000
Belgia	128 000	258.000
Olanda	110.000	200.000
Serbia	80.000	185.000
Portugalia	80 000	180.000
Bulgaria	70.000	180 000
Grecia	70 000	154.000
Danemarca	61.000	91.000
Montenegro	55.000	55.000
Ln unŭ loc	12,563.000	22,420.000

Scriitorulŭ militarŭ mai arată şi câtŭ costă pregătirile aceste de înarmare. In 1870 bugetulŭ anualŭ pentru tóte armatele europene era la unŭ locŭ de trei miliarde de franci; bugetul anualŭ pentru anulŭ 1892 ajunge la cifra de cinci miliarde. Cu suma din 1870 putea Europa sĕ ţină pe piciorŭ de rĕsboiŭ mai mulţĭ de 2 milióne de soldaţi; bugetele pentru armata din timpulŭ de faţă îi permite Europei ca pentru „susţinerea pace“ se ţină pe piciorŭ de rĕsboiŭ $3\frac{1}{2}$ milióne de soldaţi.

*

O nebună cuminte.

O servitóre din Berlin cu numele Maria Gold, făcuse nu de multŭ cunoşcinţa unei ghicitóre isteţe şi pişichere din acelŭ oraşŭ, numită Nelly. Amêndouĕ se întâlniră într'o Duminecă la o grădină publică. Ghicitórea întrébă pe Maria de una şi de alta şi apoi veni vorba la dragoste. Naiva servitóre îi mărturisi, că iubeşce fórte multŭ pe unŭ tênĕrŭ cârciumarŭ, dér că nu şcie cum sĕ facă sĕ o iubéscă şi elŭ pe ea. Ea şĭ-a spusŭ numai de câtŭ profeţia şi a rugatŭ pe Maria sĕ vie la ea a doua ḑi, căcĭ îi va da léculŭ, cu care va puté face pe cârciumarŭ sĕ o iubéscă, ca unŭ nebunŭ. Servitórea, care era de la ţéră a creḑutŭ totŭ. A doua ḑi s'a dusŭ la Nelly. Acésta i a spusŭ aşa: Sĕ iei unŭ ficatŭ de cocoşŭ roşu şi o inimă de porumbiţă albă, sĕ le ferbĭ la olaltă, apoi sĕ le tocĭ aşa de mĕruntŭ, până s'orŭ face ca prafulŭ. O sĕ'ţĭ dau atunci o rugăciune pe care o ceteşcĭ în faţa pvăvăliei adoratului tĕu dér în aceeaşĭ clipă sĕ arunci în prăvăliă şi prafulŭ fermecatŭ.

— Bine, dér de unde sĕ iau cocoşulŭ roşu şi porumbulŭ albŭ? întrébă servitórea.

— N'ai de unde?

— Nu.

Atunci e cam greu, rĕspunse Nelly. Uite ce, pentru totŭ dă-mĭ 50 de fr. şi facŭ eu. Mĕ mulţămescŭ cu atâtŭ, cu tóte că de la unii capĕtŭ cu multŭ mai multŭ!“

Servitórea alergă acasă şi într'o clipă aduse cei 50 de fr. adecă tóte economiile ei. Nelly îi ḑise sĕ vie peste 3 ḑile. In timpulŭ acesta ghicitórea luă o bucăţică de carne ordinară, uscată bine, o tocă până o făcu ca prafulŭ. Când a venitŭ Maria i l'a datŭ ḑicêndŭ, că e ficatŭ de cocoşŭ roşu amestecatŭ cu inimă de porumbŭ albŭ. Apoi i a mai datŭ şi o carte în care i-a arătatŭ o rugăciune lungă, ca s'o cetéscă.

Servitórea a luatŭ prafulŭ şi cartea şi s'a dusŭ înaintea prăvăliei adoratului. Ajungêndŭ acolo, a aruncatŭ repede „prafulŭ fermecatŭ“ în prăvălie, şi apoi a începutŭ, sĕ cetéscă. Se înţelege, că sergenţii vĕḑênd-o au creḑutŭ, negreşitŭ, că e nebună. Unulŭ din ei s'a apropiatŭ de fată, ca sĕ o lege. Fata i-a trasŭ o palmă şi a începutŭ sĕ cetéscă mai departe. Venindŭ mai mulţi sergenţi au pusŭ mâna pe ea şi au dus-o pe susŭ la poliţiă. Intrebată de causa purtării ei stranie, Maria de ruşine, n'a voitŭ sĕ rĕspunḑă, ci a începutŭ sĕ plângă. Comisarulŭ creḑêndŭ că în adevĕrŭ e nebună o ordonatŭ sĕ fiă transportată la balamucŭ. Auḑêndŭ de balamucŭ fata s'a aruncatŭ la piciórele comisarului, căruia i a mărturisitŭ totulŭ. Comisarulŭ a arestatŭ imediatŭ pe ghicitórea Nelly despre care s'a aflatŭ, că a înşelatŭ în chipulŭ acesta peste 40 de servitorĭ şi servitóre, luându-le câte 20—30 de fr.

Maria, care era fórte frumósă a avutŭ mai mare norocŭ, căcĭ cârciumarulŭ, vĕḑêndŭ iubirea ei cea mare şi aflândŭ că e harnică, a luat o de nevastă. Nunta s'a făcutŭ cu chefŭ şi cu veseliă în ḑiua de anulŭ nou.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

Ianuarie. are 31 ḑile. Gerarŭ.

1893 Ḑilele sĕptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	3 Păr. Malachia	15 Maurus	7. 42	4 39
Lunĭ,	4 Adun. 70 Apostolĭ	16 Marcelus	7. 41	4. 41
Marţĭ,	5 Sf. Mr. Teop. Teona.	17 Ant. pust.	7. 41	4. 42
Mercurĭ,	6 † Bot. D-lui I. Cr.	18 S. M. Prisca	7. 40	4. 44
Joi,	7 † Prof. Ioanŭ Botez.	19 Sara	7. 39	4. 45
Vinerĭ,	8 Cuv. M. Dumineca	20 Fab. şi Seb.	7. 38	4. 47
Sâmb.	9 Sf. Mart. Polient	21 Agnesia	7. 37	4. 48

Bursa de mărfurĭ din Budapesta

din 2 Ian. n. 1893.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănăţenescŭ	80	7.65	7.8-
Grâu dela Tisa	80	8.—	8.10
Grâu de Pesta	80	7.95	8.05
Grâu de Alba-regala	80	7.95	8.05
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu ung. de nordŭ	80	—.—	—.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Preţulu per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.15	6.35
Orzŭ	nutreţŭ	60—62	5.10	5.40
Orzŭ	de vinars	62.—	5.30	6.—
Orzŭ	de bere	64.—	6.20	7.40
Ovĕsŭ		39.41	5.45	5.75
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	4.60	4. 5
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	4.55	4.60
Cucuruzŭ	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	4.10	4.35

Preţulu pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	46.—	52.—
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
„	roşiă	66.—	72.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	32.—	32.50
Oleu de in		5.65	5.75
Uns. de porc	dela Pesta	57. —	57.50
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	41.—	42.—
„	afumată	49.—	50.—
Sĕu		35.—	36.—
Prune	din Bosnia în buţĭ		
„	din Serbia în sacĭ		
Lictarŭ	slavonŭ nou	21.50	22. -
„	bănăţenescŭ		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	ungurescĭ		
„	sĕrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	140.	141
Spirtŭ	brutŭ	13.50	13.75
„	Drojdiuţe de spirt	15.50	15.75

Preţurile cerealelor din piaţa Braşovŭ.

Din 13 Ianuarie 1893 n.

Mésura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austriacă. fl.	cr.
1 H. - L.	Grâu cel mai frumos	6	20
„	Grâu mijlociu	5	80
„	Grâu mai slabŭ	5	—
„	Grâu mestecatŭ	4	50
„	Sĕcară frumósă	3	60
„	Sĕcară mijlociă	3	30
„	Orzŭ frumosŭ	3	20
„	Orzŭ mijlociu	3	—
„	Ovĕsŭ frumosŭ	2	—
„	Ovĕsŭ mijlociu	—	—
„	Cucuruzŭ	3	—
„	Mălaiu	3	10
„	Mazĕre	6	50
„	Linte	9	50
„	Fasole	3	—
„	Sĕmênţă de inŭ	10	—
„	Sĕmênţă de cânepă	4	—
„	Cartofĭ	—	85
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	48
„	Carnea de porcŭ	—	48
„	Carnea de berbece	—	30
100 kil.	Sĕu de vită próspĕtŭ	23	—
	Sĕu de vită topitŭ	33	—

Bursa din Bucurescĭ

din 12 Ian. n. 1893.

Valorĭ	%	cumpĕ
Rentă română perpetuă 1875	5%	—.—
Renta română amortisabilă	5%	97.95
dtto	4%	83.10
Renta rom. (rurale convertite)	6%	—.—
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	4%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraş. Bucurescĭ	5%	—.—
idem idem din 1884	5%	—.—
idem idem din 1890	5%	—.—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	—.—
idem idem	5%	94 50
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	102.—
idem idem	6%	100.—
idem idem	5%	8[illegible]$\frac{1}{4}$
Credit Fonc. Urban din Iaşĭ	5%	82.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	280.—
	V. N.	— —
Banca Naţion. ult. div. 84.45	500	1662
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	—.
Naţionala de asig. ult. div. 36 lei	200	—.
Banca Rom. ult. div. fr. 15.—	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div.5 l.	204	.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 10	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur	200	—.—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—.—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—.—
20 francĭ aur	—	20.18
Banca Naţion. a României	—	—.—
Scompt.	6%	
Avansurĭ pe efecte	7%	
vansurĭ pe Lingourĭ	6%	

Cursulŭ losurilorŭ private

din 10 Ian. n. 1893.

	cump.	vinde
Basilica	6.90	7.30
Creditŭ	190.	192.—
Clary 40 fl. m. c.	55.25	56.25
Navig. pe Dunăre	131.—	132.—
Insbruck	26.—	27.—
Krakau	23.50	—.—
Laibach	22.—	23.—
Buda	58.—	59.—
Palffy	54.75	55.75
Crucea roşie austr.	18.40	18.80
dto ung.	12.40	12.80
dto ital.	12.50	12.90
Rudolf	25.—	26.—
Salm	66.50	67.50
Salzburg	28.—	29.—
St. Genois	67.50	68.50
Stanislau	41.—	43.—
Trieitine $4\frac{1}{2}$% 100 m. c.	134.50	135.—
dto 4% 50	—.—	—.—
Waldstein	42.25	44.75
Windischgrätz	65.—	—.—
Sĕrbescĭ 3%	39 60	40.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	129.—	130.—

Tergulŭ de rîmători din Steinbruch. La 10 Ian. n. starea rîmătoriloră a fostŭ de 90.002 capete, la 11 Ian. au întrat 3236 capete şi au eşitŭ 1630 rĕmânêndŭ la 12 Ian. unŭ numĕrŭ de 91,603 capete. — Se notéză marfa: *unguréscă* veche, grea dela 42.— până la 43.— cr. marfă *unguréscă* tineră grea dela $45\frac{1}{2}$ cr. dână la $46\frac{1}{2}$ cr., *de mijlocŭ* dela $44\frac{1}{2}$ cr. până la $45\frac{1}{2}$ cr. *uşóră* dela $45\frac{1}{2}$ cr. până la 46— cr. — *Marfă ţĕrănéscă* grea dela 42 până la 43 cr. — *de mijlocŭ* dela 43— cr. până la 44— cr. *uşoră* dela 40 cr. până la $42\frac{1}{2}$ cr. — *Marfă de România Bákony* de grea dela — cr. până la — cr. transitto mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito uşóră dela — cr. până la—cr. transito dto ţepósă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă sĕrbéscă* grea dela 42 43 cr. transito, mijlociă grea dela $41\frac{1}{2}$—$42\frac{1}{2}$ cr. transito uşóră de la 39—41— cr. Porcii îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. până a — cr. Cântăriţĭ la gară cu 47.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Nr. 15677—1892.

Publicaţiune.

Pentru ca sĕ se pótă statori de timpuriu totalitatea speseloră pentru conducerea nouă a apei, carea se va suscepe în an. 1893, şi spre scopulŭ esecutărei statutului pentru provisionarea cu apă statoritŭ de representanţa orăşenéscă şi aprobatŭ de municipiulŭ comitatens, statoresce subscrisulŭ magistratŭ unŭ terminŭ de 3 lunĭ i. e. până în 28 Februarie 1893, în decursulŭ cărui se iau în primire subscrierile posesoriloră de case şi realităţĭ de pe teritoriulŭ orăşenescŭ pentru provisionarea cu apă din noua conducere de apă cu acea observaţiune însĕ, că sfredeliturile sulinareloră principale pentru conducerea apei, precum şi conducerea până la confiniile semnatului pămêntŭ privatŭ, celŭ multŭ însĕ în o lungime de 10 metri, se vorŭ dispune, din partea comunei orăşenescĭ, fără vr'o rebonificare.

Acei posesorĭ de case, carĭ vorŭ reflecta la provisionarea cu apă după 28 Februarie 1893, au de a'şĭ purta înşişĭ spesele sfredeliturei sulinareloră principale, pentru conducerea apei precum şi spesele pentru conducere până la idrometru.

Referitórele liste de subscrierĭ se află, pentru înlesnirea posesoriloră de case şi realităţĭ, în următórele locale oficióse:

a) la *presidiulŭ magistratului*, unde se iau în primire subscrierĭ mai cu sémă dela posesorii de case în cetate — strada porţii, strada spitalului, strada négră, strada inferióră a castelului;

b) la *oficiulŭ orăşenescŭ de clădirĭ*, mai cu sémă pentru subscrierĭ din cetate — strada vămei, strada Mihailŭ Weisz, strada aţei, strada Sf. Iónŭ, prundulŭ roseloră;

c) la *despărţĕmêntulŭ de meserii alŭ magistratului*, mai cu sémă pentru subscrierĭ din strada superióră a castelului, strada nouă, strada Hirscher, têrgulŭ boiloră;

d) la *archivarulŭ din casa sfatului*, pentru piaţă, têrgulŭ cailoră, strada orfanală, curtea bisericii, valea lată;

e) la *căpitănatulŭ orăşenescŭ* pentru posesorii de case şi pămêntŭ din Braşovulŭ vechiu;

f) la *oficiulŭ orăşenescŭ de dare*, pentru posesorii de casă şi pămêntŭ din Scheiu;

g) la *oficiulŭ orăşenescŭ economicŭ*, pentru posesorii de case şi pămêntŭ din Bluměna.

Acei, carĭ se subsemnéză în listele de subscriere, au ca sĕ subsemneze şi unŭ esemplarŭ din statutulŭ pentru provisionarea cu apă.

Se primescŭ subscrierĭ numai dela acei posesorĭ de case şi pămêntŭ, a căroră realităţĭ se află în acele părţĭ ale oraşului, carĭ zacŭ reţéua sulinareloră fientru conducerea apei. Se observă totdeodată, cumcă se intenţionéză, de a se introduce puţine fântânĭ, provisionate cu apă din noua conducere — d. e. în cetate peste totŭ 7 fântânĭ publice — numai ca prin acésta sĕ se pótă provisiona persónele private cu mai maltă apă pe realitatea sa proprie.

Stă în libera voiă a posesoriloră de case şi realităţĭ, de a se subsemna în listele de subscriere în decursulŭ luniloră Decemvre a. c. şi Ianuarie 1893 la orĭ care, din cele 7 locurĭ de subscriere. In luna lui Februarie 1893 însĕ, se iau subsemnările în primire, numai în presidiulŭ magistratualŭ.

Braşovŭ, 28 Noemvre 1892.

987,6—5.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Cursulu pieței Brașovŭ

din 13 Ianuarie st. n. 1893

Bancnote românescĭ	Cump.	9.47	Vênd.	9.49
Argintŭ românescŭ	„	9.40	„	9.45
Napoleon-d'orĭ	„	9 55	„	9.58
Lire turcescĭ	„	10.75	„	10.8
Seris. fonc. „Albina" 6%		101.		—.2
„ „ „ 5%	„	101.—	„	102–
Imperialĭ	„	9.65	„	9.65
Galbinĭ	„	5.55	„	5.60 –
Ruble rusescĭ	„	117. –	„	119.
Mărcĭ germane	„	58.60	„	59.10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ

Cursulŭ la bursa din Viena

din 12 Ianuarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.80
Renta de hârtiă 5%	100 75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	123.—
dto argintŭ	101.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare (prima emisune)	120 —
Bonurĭ rurale-ungare	95 85
Bonurĭ croato-slavone	105 50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	146.25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	145 25
Renta de hârtiă austriacă	98.30
Renta de argintŭ austriacă	97.90
Renta de aurŭ austriacă	116.65
Losurĭ din 1860	147.10
Acțiunile băncei austro-ungare	997.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	365.50
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	318.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5 65
Napoleon-d'orĭ	9.58
Mărcĭ 100 împ. germane	9.17½
Londra 10 Livres sterlinge	120.50

Nr. **16997**—92. 3—2.

Concurs.

Se escrie concurs pentru ocuparea postului vacant de oficial la oficiul orășănesc de dare inpreunat cu un salariu anual de 700 fl. și 150 fl. banĭ de locuință.

Petenții pentru acest post au de a șĭ **ascerne până în 20-a** lunei curente la prânz 12 óre la acest magistrat petițiunile înstruite cu testimoniul asupra moralității, cu testimoniul asupra absolvărei gimnasiului superior, a unei școle superióre reale sau a unei școle medie de aceeașĭ tréptă. Totu de odată are se conțină acésta petițiune dechiarațiunea, că în cas de alegere, în ce chip are de a se depune cauțiunea, ce are se represinte salariul de un anu.

Brașov, 3 Ianuarie 1893.

Magistratul orășănesc.

Concursŭ.

Comuna bisericéscă din Rusu-Oroszmezö posta N. Ilonda stațiune de cale ferată în Rusu, voindŭ a edifica biserica de piatră, prin acésta se deschide concursŭ **până în 29 Ianuarie 1893.** Planulŭ, preliminariulŭ și condițiile referitóre la edeficânda biserică, se potŭ vedé la preotulŭ din Rusu, — decĭ doriitorii de a înterprinde susŭ numita edificare. până la terminulŭ prefiptŭ, sĕ insinueze în persónă séu în scrisŭ — pentu orientare se notifică, că preliminarulŭ e statoritŭ într'o sumă de 7849 fl. 120 orgĭ piétră, 50 mii cărămidĭ, 2000 mierțe micĭ varŭ, 400 carĕ prundŭ, și teritoriu pentru facere de cărămidă de arŭ fi lipsă.

Rusu, 21 Decemvre 1892.

Alesandru Ghelnerŭ,	**Aureliu Bilțiu,**	**Murășanŭ Grigoriu,**
protopopŭ tractualŭ.	*preotŭ localŭ.*	*curatorŭ primarŭ.*

1002,5—5

Arêndare prin licitațiune.

Muntele „Sântilie" din județul Prahova România, proprietate a Bisericeĭ Sf. Nicolae din Brașov Scheiu se va da în arêndă **pe treĭ anĭ** consecutivĭ începênd cu 1-a Ianuarie 1893 s. v. Licitațiunea sĕ va ține în Brașov la numită Biserica Duminecă în 10 Ianuarie 1893 s. v. la 10 óre a. m.

Condițiunile de arêndare sĕ pot vedé la Epitropia subsemnată.

Epitropia parochială a Bisericei Sf Nicolae din Brașov (Scheiu).

52—4

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiuneĭ sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa ămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

Tiografia A. Mureșianu, Brașovŭ.